Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302 Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036 УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCI. Ч. 11. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 19-го СІЧНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JANUARY 19, 1984 No. 11. VOL. XCI.

ЕКЗИЛЬНИЙ УРЯД УНР СХВАЛЮЄ РІШЕННЯ ЗСА У СПРАВІ ЮНЕСКО

Філядельфія (УІБ — ОУПС). — У зв'язку з плянованим виходом ЗСА з ЮНЕСКО й припинення йому субсидій з днем 31-го грудня 1984 року, Уряд УНРеспубліки в екзилі висловив повну підтримку американському плянові бойкоту цієї міжнародної установи ОН за її тенденційно просовєтське й антизахідне наставлення в справах освіти, наукових дослідів і культури.

В листі-меморандумі в цій справі, переславному президентові Роналдові Реґенові 14-го січня 1984 року з'ясовано „український досвід" із ЮНЕСКО, починаючи з 1969 року антилінґвіцидною акцією проти московщення української мови, правопису й культури під совєтами, а кінчаючи 1982 роком критикою поїздки генерального директора ЮНЕСКО А. М'Бова до Києва й його захвалюванням підневільних відносин в Україні.

„На жаль, теперішнє керівництво ЮНЕСКО — пишеться в листі-меморандумі — відійшло від шляхетних завдань первісного ЮНЕСКО, перекручуючи необ'єктивно підсовєтську дійсність та поширюючи комуністично-московську пропаґанду по широкому світі. Це зокрема торкається дійсности в Україні, Польщі, Чехо-Словаччині, Білорусі, балтицьких країнах тощо, які під теперішню хвилину переживають найгірший період культурної русифікації насильного лінґвіциду, винищування інтеліґенції й тим подібних актів агресії". Тому акція американського Уряду дуже на часі й заслуговує на беззастережну підтримку.

До цього листа-меморандуму УНР в екзилі додано копії двох документів, одного з 1969 року й другого з 1982 року, які вимовно свідчать про незадовільну, проросійську політику теперішніх керірнвих органів ЮНЕСКО та додають „український арґумент" до зібраних матеріялів у цій справі.

Вшанують о. С. Гаюка

Юніондейл, Н.Й. — Ювілейний комітет парафії св. Арх. Михаїла в Юніондейлі, Лонг Айленд, Н. Й., влаштовує в неділю, 22-го січня 1984 року, відзначення 50-ліття священнослужіння церкві і народові свого настоятеля, о. протопресвітера д-ра Семена Гаюка. Свята Літургія почнеться в год. 10-ій ранку, а в 12-ій год. слідуватиме ювілейний обід з відповідною програмою.

Отець д-р С. Гаюк є також заступником голови Митрополітальної Ради Української Православної Церкви в ЗСА, ректором Семінарії св. Софії і редактором „Українського Православного Слова". Отець Гаюк теж був довголітнім дописувачем до „Свободи" та інших українських газет.

Д. Нагірний змагатиметься в турнірі у Філядельфії

Данилко Нагірний при сітці.

Джерзі Сиdi, Н.Дж. — Данилко Нагірний, недавно переможець крайового турніру юнаків 18 років і нижче в Далласі, Тексас, є одним із трьох юнаків ЗСА, яких запрошено до турніру професійних тенисистів у Філядельфії. Турнір, в закритій арені Спектрум, починається в понеділок, 23-го січня.

Д. Нагірний змагатиметься в елімінаційній групі 48-ох змагунів, з яких тільки вісім перших ввійдуть до основної групи. Елімінаційні ігри почнуться в Спектрумі в п'ятницю. Два інші юнаки — це вже професіоналісти Арон Крікстін і Джей МекЕнро, 17-літній брат першого у світі змагуна Джана. Д. Нагірний не є професіоналістом. Він є учнем третього року у відомій академії Боллетієрі на Фльориді, а постійно проживає в Мейплвуді, Н. Дж. У березні він закінчить 17-ий рік життя.

Газета „Ю-Ес-Ей Тудей" в числі з п'ятниці, 13-го січня ц.р., помістила статтю про цього надійного українського тенисиста-юнака зі знімкою в акції.

Померла Іванна Левицька

Ню Йорк. — В суботу, 14-го січня 1984 року, тут померла на 97-му році життя Іванна Левицька, вдова по колишньому голові Українського Національно-Демократичного Об'єднання (УНДО) і голові Української Парляментарної Репрезентації, д-рові Дмитрові Левицькому.

Він був теж головою Галицько-буковинського Комітету у Києві в 1917 році, при якому заснувався спершу загін, що розріссся до корпусу Січових Стрільців під командуванням полк. Євгена Коновальця. Він був амбасадором УНР в Данії, а його дружина, яку всі знали, як „Пані Ася", допомогала йому нав'язати приязні взаємини з Ґеорґом Моррісом Брандесом, найбільш впливовим данським інтелектуалом. На кам'яниці в Копенгагені, де жили Дмитро й Іванна Левицькі є таблиця, на якій згадано прихильно „Пані Асю", як співробітницю свого видатного чоловіка.

Панахида, в заведенні П. Яреми, відбудеться в п'ятницю, 20-го січня, о год. 7:30 вечора, а похорон в суботу, 21-го січня, о год. 9:30 вранці з церкви св. Юра на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

У ЛМКЛЮБІ ДОПОВІДАТИМЕ Д-Р В. ШАНДОР

Ню Йорк. — Із Літературно-Мистецького Клюбу повідомляють, що в п'ятницю, 20-го січня ц.р., в год. 7-ій вечора, тут у приміщеннях цього Клюбу, при 136 Друга авеню, д-р Вікентій Шандор, колишній посол уряду Карпатської України в Празі, виголосить доповідь на тему „Карпатська Україна", як невід'ємна частина української держави". По доповіді — запити і дискусія.

Розпочалось переслухання в справі депортації І. Демянюка

Клівленд. — Пресове аґентство Юнайтед Пресс Інтернешенел інформує, що тут розпочалось формальне переслухання в суді про депортацію українця Івана Демянюка, який вже раніше був позбавлений американського громадянства, а речники Департаменту справедливости, зглядно його адвокати, прокуратура і неприхильна преса, закидають Демянюкові воєнні злочини і участь у винищуванні жидів в концентраційному таборі Треблінка в Польщі під час Другої світової війни. Слово „Іван Грозний" вже так закріпилося в місцевій пресі, що воно почало набирати неприємного посмаку і викликати антагонізм серед поодиноких національностевих груп в Клівленді й околиці, — кажуть спостерігачі.

Переслухання у спаві видалення І. Демянюка із ЗСА було перерване в жовтні минулого року, а оборонець адвокат Марк О'Коннор, просив суддю про відложення цієї справи, щоб дати йому нагоду простудіювати цілу процедуру. М. О'Коннор взагалі вважає, що видалення його клієнта було б незаконним актом судівництва ЗСА, у випадку коли особу, яку депортується очікує в іншій державі переслідування, репресії чи засуд. Раніше Департамент справедливости хотів видати І. Демюнюка ізраїльському судівництву, бо він, мовляв, поповняв злочини проти жидівського населення. Тепер речники цього Департаменту настоюють, щоб його було вислано до Совєтського Союзу, бо він народився на Україні, яка тепер є складовою частиною СССР.

Демянюк під час переслухання заявив, що його заочно чотири рази засудили на кару смерти в СССР. Департамент справедливости твердить, знову ж таки на підставі совєтських заяв, що він не був ані разу суджений. Переслухання в цій справі продовжується.

Пластуни Ню Йорку відзначили День Солідарности

Ню Йорк. — У другий день Різдва Христового, в неділю, 8-го січня 1984 року, пластуни із Пластової станиці в Ню Йорку враз із своїми батьками зійшлися до пластового дому, щоб спільно засвітити пластову різдвяну свічечку, колядувати та рівночасно відзначити, як і кожного року, День Солідарности з українськими політичними в'язнями, проголошений Вячеславом Чорноволом в 1974 році.

У святково прибраній залі Пластового Дому стояв застелений білою скатертю стіл накритий на шість осіб з свічником і колачем на стіні, а біля почесних місць видніли великі портрети Вячеслава Чорновола та його сина Тараса.

Зустріч розпочали юначки із 30-го куреня ім. Софії Галечко колядуванням із великою звіздою та віншуваннями для присутніх. Відтак юначки із 18-го куреня ім. Олени Пчілки відчитали заяву В. Чорновола, що її він склав в січні 1974 року, проголошуючи день 12-го січня Днем Солідарности із усіми українськими політичними в'язнями, що проявляється в його щорічній голодівці в цей день, яку він обіцяє притримувати як в тюрмі, так і на волі.

Опісля до присутньої пластової молоді промовила станична пл. сен. Ольга Кузьмович, яка, нав'язуючи до відзначування Дня Солідарности, звернула молоді увагу на те, який великий контраст існує поміж їхнім щасливим та вигідним життям на американській землі в порівнянні із долею В. Чорновола та його сина, а з тим цілого ряду українських родин, що розділені довгими роками через заслання чи ув'язнення. У зворушливій тиші засвічено свічечки біля портрету В. Чорновола і сина та біля чотирьох накрить, що символізували чотири пластові покоління. В цей спосіб включено українських захисників у різдвяне свято пластової родини в Ню Йорку.

На закінчення, члени групи Пластприяту під проводом голови Галини Гошовської поділилися з присутніми кутею, бажаючи добра зі святами.

Цього дня також написано відповідного листа до президента Реґена; цей лист підписали присутні пластуни.

В Марокко відбувається ісламська конференція

Касаблянка, Марокко. — У величному королівському палаці в Касаблянці зібралася в понеділок, 16-го січня, четверта Ісламська конференція, на яку прибули представники 42 мусулманських країн. Організація мусулманських країн була утворена в 1969 році.

Відсутність трьох із 45 членів-країн, а також неприсутність багатьох лідерів країн, які так чи інакше втягнуті в різні конфлікти в самому мусулманському світі, дещо зменшили значення конференції та послабили надії на те, що триденна конференція зробить щось більше, ніж повторить відомі вже погляди на ті чи інші важливі проблеми і відкладе рішення важливих неполагоджених проблем на майбутнє.

Участь двох членів організації тимчасово відкладена — Афганістану з огляду на совєтську окупацію цієї країни та Єгипту з огляду на його мирний договір з Ізраїлем. Третя країна Іран представлена лише прапором на тому місці, яке призначене для іранської делеґації. Режим аятолли Хомейні відмовився взяти участь у конференції тому, що в ній бере участь Ірак, з яким Іран перебуває у стані війни.

Надії, що на конференції зустрінуться керівники Палестинської Визвольної Організації з королем Йорданії та постараються виробити спільний підхід до пляну миру на Близькому Сході, були розбиті, коли виявилося, що король Йорданії не прибув особисто на конференцію, а послав лише принца Гассана.

Інші надії на те, що конференція допоможе зблизитися Сирії та Лівії з ПВО і полагодити непорозуміння з Ясіром Арафатом, також не здійснилися, бо ні президент Сирії Гафез ель—Асад, ні лівійський лідер полковник Муаммар ель-Каддафі не прибули особисто на конференцію, а послали своїх міністрів закордонних справ.

На конференції подані цілий ряд проєктів резолюцій, серед яких важливе місце займає резолюція засудження совєтської окупації Афганістану і вимоги виведення совєтських військ з цієї країни.

22-ГО СІЧНЯ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — З Комітету Об'єднаних Українсько — Американських Організацій Ню Йорку інформують, що у запланованих на неділю, 22-го січня, відзначеннях роковин проголошення незалежности і соборности України свою участь заповіли Владика Василь Лостен і конгресмен Вілліям Ґрін. Початок програми — 2:30 по полудні в авдиторії середньої школи Вашінгтон Ирвінґ.

Комуністи в Еспанії розкололись

Мадрид, Еспанія. — Промосковська фракція еспанської комуністичної партії, яка виступає проти еврокомунізму, вирішила в неділю, 15-го січня, повернутися до просовєтської політики і заснувала свою нову партію.

Нова група називає себе комуністичної партією і була створена на закінченні триденного засновуючого з'їзду, обравши своїм першим лідером комуніста-ветерана 69-літнього Іґнасіо Ґальєго.

Утворення нової партії означає формальний розрив в еспанському комуністичному русі, який тепер розколотий, як і в Греції, на просовєтське і еврокомуністичне крила.

Новий голова партії Ґальєго заявив, що він здійснив свою погрозу утворити нову партію, бо еспанська комуністична партія відступила від свого революційного коріння і перестала бути марксистсько-ленінською у своєму напрямку.

Колишній член виконавчого комітету партії І. Ґальєго сказав, що еспанська комуністична партія своїм залицянням до еврокомунізму та відділенням від Москви викликала недавні поразки і невдачі. В останніх виборах вона здобула лише чотири місця в парляменті.

Нова партія продовжує визнавати, що Совєтський Союз — це природний союзник і друг усіх комуністів. Вона закликає до здобуття влади через перехідний період диктатури пролетаріяту перед повним знищенням системи капіталізму і заявляє, що найкращою формою правління для Еспанії була б республіка.

Нова партія, яка відразу отримала визнання Москви через заяву офіційного совєтського пресового агентства ТАСС, виступає проти політики сучасного соціялістичного уряду Еспанії. Вона заявляє, що її ряди нараховують 25,000 членів у порівнянні з 80,000 членів еспанської комуністичної партії.

Херардо Іґлєсіяс, який був переобраний генеральний секретарем на розкольницькому з'їзді у грудні минулого року, засудив утворення нової партії і назвав цю подію „експериментом мертвої теорії".

Делеґати на заснованому з'їзді нової партії неодноразово оплескували політику Совєтського Союзу. У заключній заяві про відбуття з'їзду були перераховані всі делеґації-гості з'їзду, включаючи совєтський бльок крім Румунії.

Сирія не поступається

Стокгольм, Швеція. — Державний секретар Джордж Шулц заявив у понедіоок, 16-го січня, що зусилля уряду ЗСА виробити політичне полагодження у Ливані разом з Сирією покищо не мали успіху.

На пресовій конференції в Лондоні перед відлетом до Стокгольму секретаря Шулца попросили дати оцінку довгих переговорів спеціяльного посланця президента Р. Реґена на Близький Схід Доналда Рамсфелда з сирійським президентом Гафезом ель-Ассадом.

Дотепер американські офіційні представники відмовлялися публічно обговорювати місію Рамсфелда. Тому і секретар Шулц заявив коротко: „В даний час покищо неможливо говорити про якийсь поступ". Але Дж. Шулц сказав, що переговори будуть продовжуватися з Сирією, хоч існує дуже мала надія на зміну становища Сирії.

Сирійці зі свого боку заявили, що вони далі наполягатимуть на виведенні ізраїльських військ з Ливану, а також виведенні міжнародних сил миру, тобто американської морської піхоти, французьких, італійських та британських військових контингентів. Сирійці підкреслили, що саме виконання таких умов буде передумовою розгляду можливостей виводу сирійських військ з Ливану.

З огляду на відступність взаємопогоджень сторін, які мають свої війська в Ливані ніби для підтримання миру, справа виглядає так, що саме присутність цих військ і суперечки про їх виведення дають добру нагоду внутрішнім фракціям Ливану зводити порахунки між собою і далі ускладнювати ливанську проблему.

За останні кілька тижнів відношення американського уряду до сирійського становища в Ливані мінялися: з безнадії вони переходили до впевнення, що Сирія все таки знайде можливості мирного полагодження ливанського конфлікту. Але не зважаючи на гнучкість американського підходу, постава Сирії залишається неясною.

У СВІТІ

У СТОЛИЦІ МАДЯРЩИНИ Будапешті арештували в понеділок, 16-го січня, трьох мадярів, яких обвинувачують у викраденні з музею в Будапешті сімох італійських картин, вартістю 28 мільйонів долярів. Офіційне мадярське повідомлення наступило лише день після того, як римська поліція арештувала трьох італійців за крадіж у будапештському музеї картин, яку вони вчинили 5-6-го листопада. Поліція повідомила, що лише одну картину знайдено. Шість іших картин, вважає поліція, переховує грецький промисловець, який найняв спеціяльну шайку злодіїв для викрадення картин. Поліція не подала прізвища промисловця, але підтвердила, що за ним слідкують.

КОРЕСПОНДЕНТИ ПОВІДОМЛЯЮТЬ. з Бразилії, що там після збільшення злочинства, викликаного економічною кризою, населення почало масово купувати зброю, щоб оборонятись перед можливими нападами, грабунками, вбивствами. Особливий попит на зброю самооборони зріс у великих центрах країни — Ріо де Жанейро, Сао Павльо та інших. Статистика говорить, що останнім часом четверо із десятьох бразилійців стають об'єктами злочинів. Зброю можна придбати лише за спеціяльним дозволом поліції.

ВІЙСЬКОВА ПОЛІЦІЯ Західньої Німеччини розшукує шість терористів так званих активістів протиракетного руху, які минулого тижня викрали американського вояка з військової американської бази на півдні Німеччини, тримали його 43 години і погрожували вбити, якщо американські засоби масової інформації не поінформують американське суспільство про протиракетну боротьбу в країнах Европи. Американський вояк, 21-літній Ласн Фавлер був знайдений 145 миль від його бази на подвір'ї німецького селянина. Тепер Фавлер перебуває в лікарні в Штутгарті, почуваючи себе зовсім добре.

САЛЬВАДОРСЬКІ ЛІВІ партизани намагалися зруйнувати другий важливий міст у країні. Тим разом вони заатакували стратегічний залізничний міст уже другий раз на протязі трьох днів. Цей наступ розглядається як частина загального пляну розбити країну на дві частини. Військові джерела Сальвадору повідомили, що бій за міст тривав понад сім годин, після чого партизани відступили. Міст є важливим пунктом на лінії зв'язку між тихоокеанською шосейною дорогою, яка з'єднує східню частину Сальвадору з рештою країни.

В СТОКГОЛЬМІ ПОЧАЛАСЯ КОНФЕРЕНЦІЯ В СПРАВІ РОЗЗБРОЄННЯ

Стокгольм, Швеція. — У вівторок, 17-го січня, в столиці Швеції Стокгольмі почала свою роботу Европейська конференція безпеки і роззброєння в Европі. Прем'єр-міністер Швеції Ольоф Пальме відкрив конференцію короткою привітальною промовою. На першому пленарному засіданні конференції виступив державний секретар Джордж Шулцл, який у своїй промові заявив, що З'єднані Стейти Америки рішуче переконані, що „запланований поступ" можна осягнути у справі контролі над озброєнням та іншими питаннями відносин між Сходом і Заходом. Він закликав Совєтський Сою приєднатися до ЗСА в новому серйозному діялозі.

Промова секретаря Шулца в перший день конференції гармонізувала з закликом президента Роналда Реґена в понеділок до конструктивних совєтсько-американських відносин.

Новим важливим елементом у промові секретаря Шулца було те, що ЗСА плянують представити на женевській конференції незабаром проєкт резолюції договору про „повну і контрольовану заборону хемічної зброї у ґльобальному засягу". Праця цієї конференції 40 країн в Женеві про заборону хемічної зброї продовжується, але, як заявив Шулц після свого виступу на пресовій конференції, питання контролі над виконанням заборони хемічної зброї становить важку проблему.

Відносно інших питань контролі над озброєнням, які притягали увагу останнім часом, секретар Шулц підкреслив, що Москва „перервала" три важливі зустрічі, наприклад, переговори про зменшення в Европі кількости ракет середнього засягу. Москва теж відмовилась назначити дату відновлення переговорів у справі контролі над ракетоядерним і звичайним озброєнням.

У своїй промові Дж. Шулц сказав що незважаючи на вихід СССР з переговорів про контролю над озброєнням, двері для продовження переговорів відкриті.

В той час, як у Стокгольмі ведуться розмови про відновлення переговорів про роззброєння в Европі, Совєтський Союз розпочав масово розміщувати свої ракети середнього засягу у Східній Німеччині.

В АМЕРИЦІ

ФЕДЕРАЛЬНА КОМІСІЯ громадянських прав відкинула закиди демократичного кандидата на президента Волтера Мондейла, що, мовляв, працю комісії повністю контролює президент Роналд Реґен і, якщо він, Мондейл, прийде до влади то звільнить усіх членів загальної комісії, які були найменовані Р. Реґеном. В окремій заяві, підписаній усіма членами комісії говориться, що названа Мондейлем комісія має повну свободу дії, ніхто, включно з Президентом, не старається впливати на її членів і не накидає своєї думки. Заяву Мондейла члени комісії назвали „безвідповідальним виступом базованим на здогадах".

СТАТИСТИКА ВИКАЗАЛА, що негритянські жінки, використовуючи мабуть тенденцію компаній затруднювати певний відсоток робітників з-посеред так званих меншостей, скоріше дістаються на роботи від білих жінок. Також у виборчому секторі вони переважають чорних мужчин у відношенні 10 до 20 відсотків. Центр для політичних студій у Вашінгтоні інформує, що в минулому році число негритянських жінок, які тепер займають виборчі пости в різних федеральних, стейтових і міських установах, зросло на 13,6 відсотка. Загальне число негритянських жінок і чоловіків на виборчих постах зросло в 1983 році на 8,6 відсотка.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН плянує передати до Конгресу нове прохання про додаткове виділення двох більйонів долярів для дослідів і започаткування продукції новочасної лазерної зброї, яка, у випадку нападу на ЗСА, може знищувати нуклеарні ракети ще заки вони долетять до своєї цілі. Речники Білого Дому заявили, що сума буде дещо вищою, як раніше передбачав Президент і спеціялісти, але вони підкреслили, що це тільки перша стадія дослідів і до 1985 року Уряд не плянує продукувати цієї зброї. Спеціялісти потвердили, що проєкт Уряду знаходиться в ляборатрійній стадії.

АЛАН КРЕНСТОН, сенатор з Каліфорнії і кандидат від Демократичної партії на президента, перший заатакував президента Роналда Реґена, а зглядно його промову виголошену в понеділок, 16-го січня ц.р., у якій Президент загально намагався злагіднити напружену ситуацію між З'єднаними Стейтами Америки і Совєтським Союзом, особливо після перервання женевських переговорів про редукцію міжконтинентальних нуклеарних ракет і ракет середнього засягу. Кренстон назвав промову Президента „малозначною і спізненою". Цю критику Кренстон висловив при нагоді відкриття своєї виборчої квартири в Ню Йорку. Політичні спостерігачі звернули увагу на неправдомовність сен. А. Кренстона, який закинув Р. Реґенові, що він від самого початку своєї президентури не підтримував роззброєневої політики.

АДМІНІСТРАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА Роналда Реґена погоджується з думкою багатьох аналітиків і політичних спостерігачів, що громадянська війна в Ель Сальвадорі затягується і стає небезпечною, а права людини все ще залишаються неров'язаною проблемою в тій країні, не зважаючи на деякі полегші, помітні в останніх місяцях. Державний департамент у своєму річному звідомленні висловлює незадоволення існуючою в Ель Сальвадорі ситуацією і каже, що тамошній уряд мало зробив для того, щоб поправити ситуацію, а зокрема, щоб виелімінувати вплив скрайньо-правих елементів і зліквідувати так звані бригади смерти, які несуть пострах і викликають спротив серед населення. Від активностей сальвадорців в напрямі поправи прав людини залежатиме дальша економічна і військова допомога ЗСА, а головно прихильна постава Уряду і Конґресу до потреб сальвадорського народу.

СЕНАТОР ДЖАН ҐЛЕНН, демократ з Огайо і кандидат на президента від Демократичної партії, також розпочав свою передвиборчу кампанію від критики політики президента Роналда Реґена, зокрема його економічної політики, хоч, на думку політичних спостерігачів, це мабуть найслабше місце демократів, бо економіка значно поправилась в останньому 1983 році, безробіття знизилося до 8,2 відсотка, рецесія і інфляція ніколи перед тим не були такі низькі як тепер, тяжка і легка індустрія працює на 85 відсотків, автомобільна індустрія знову оживилась і зросла вартість американського доляра, як платничої валюти на міжнародних ринках до відповідної висоти. Можливо, що Ґленн бачить ці всі речі, тому він атакує Президента тепер за те, що він, мовляв, як буде перевибраний, то намагатиметься переформувати систему Верховного Суду.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00 3 months — $12.00 UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $1.25 місячно. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Ближча чи дальша загроза війни?

Відома річ, що поганий приклад знаходить легше наслідувачів, як приклад добрий. І тому деякі українські люди, які від довкільної демократії навчалися такої негарної речі, як легковаження різниці між спокійними діловими арґументами і демагогією, можуть з чистою совістю покликатися на приклад навіть деяких дуже видатних американських діячів, таких, які мають відвагу кваліфікувати себе, як здатних бути президентом американської великодержави і водночас користуються у змаганні до цієї цілі грубою демагогією. Бо інакше годі назвати закидування президентові Роналдові Реґенові, що він, Реґен, є ковбоєм, поквапним до револьвера (натяк на ролі Реґена в добі його фільмової кар'єри) та що він завів Америку над берег воєнної катастрофи. Такий закид на адресу Роналда Реґена покривається з ворожою не тільки Реґенові, але цілій Америці і всьому вільному світові політикою Кремля. Кремлівські володарі обурені фактом, що Роналд Реґен поклав у своєму трирічному урядуванні натиск на збільшення американської збройної сили, не з заміром воювати, а — навпаки — збільшити шанси миру, тривкість якого залежить від сили, а не слабости держави.

Si vis pacem, para bellum — коли хочеш миру готуйся до війни — вже дві тисячі років тому ствердили мудрі римляни. Ніщо так не провокує потенціяльного аґресора розпочинати війну, як його свідомість переваги над противником. Це правда, що Совєтський Союз покинув переговори, ведені з Америкою у Відні, які стосувалися так званих конвенціональних родів зброї, і покинув конференцію у Женеві, де мова була про редукцію атомового арсеналу. Бойкот цих конференцій прийшов безпосередньо в наслідок перекинення на територію кількох західньоевропейських країн американських ракет на середущу і далеку віддаль типу Першінґа, — але це сталося тільки тому, що СССР не захотів забрати з території своїх сателітних країн власних ракет, скерованих на захід, і не захотів поважно переговорювати про таку редукцію атомового збройного арсеналу, яка зрівноважила б силу обох імперій.

„... З'єднані Стейти ніколи не були такі далекі від війни, як тепер" — заявив Президент на зібранні жінок у Вашінґтоні в минулу п'ятницю, 13-го січня: „Я переконаний, що коли ми скріпили нашу оборонну силу і виявили світові, що ми готові до переговорів, то шанси світового миру збільшилися, а не зменшились". І додав саркастично: „Мені не залежить на тому скількито президентських кандидатів кричать, що ми загрожені війною".

Центральною проблемою світу стали американсько-совєтські відносини. Але критики оборонної політики Реґена, задивлені у свої кандидатсько-президентські амбіції, насправді, в практиці, прагнуть завернути ситуацію до стану безпосередньо після Другої світової війни, коли-то завдяки Ялтинській конференції і Потсдамському мировому договорі та односторонньому роззброєнню Америки — Совєтський Союз став найпершою збройною потугою світу. Із заснуванням у 1948 році НАТО цей процес припинився і розпочалося дозброювання Заходу і це врятувало мир. Але кругло 10 років перед вибором Реґена однаково республіканські, як демократичні президенти занедбали ділянку оборони, до чого в найбільшій мірі причинилася атмосфера програ (з власної вини Линдона Джансона і його цивільних ліберальних дорадників) В'єтнамської війни. Реґен наразив собі ввесь ліберальний табір збільшенням бюджету на оборону коштом скреслення різних сум, які йшли на цілі по лінії доктрини „добродійної держави" („Велферстейт").

Реґен одідичив по своїх попередниках не тільки мілітарне послаблення Америки в порівнянні з СССР, але й економічну кризу із страхітливою інфляцією. За три роки урядування — інфляція опанована, число безробітних зменшається, зросла вартість долара, зросла повага і престиж Америки у всьому світі, скріплено зв'язки з іншими країнами НАТО. Залишилися ще великі болячки: велетенський державний дефіцит, дефіцит торговельного балянсу та в закордонній ділянці — бочки пороху на Близькому Сході із 258 убитими морськими піхотинцями в Ливані і в Центральній Америці. Перед Президентом і гуртом його найближчих дорадників стоять страшенно важкі і трудні проблеми. Реґен напевно игиме на компроміси з Конгресом. Він у понеділок, 16 грудня в 10 годині ранку виголосив велику промову про готовість піти на компроміси з СССР в ім'я збереження миру. Але Реґен прагне від СССР співпраці також у розв'язуванні міжнародних проблем — і не хоче миру за всяку ціну.

Іван Фур

ПЕРЕД ЮВІЛЕЄМ ХРИСТИЯНСТВА РУСІ-УКРАЇНИ

III.

З'їзд молоді

Одною з головних точок в програмі ювілею 1000-річчя християнства в Русі-Україні треба запланувати з'їзд Українська Молодь Христові. З'їзд повинен відбутися у столиці країни, Вашінґтоні в серпні 1988 року, в день хрищення Русі-України. Маємо дуже добру причину і нагоду повторити історію з травня 1933 року, та зарепрезентувати вірність Христовим ідеалам української молоді в ювілейнім році. У з'їзді повинна взяти участь вся українська молодь без огляду на віровизнаненву приналежність, а навіть і та, яка сьогодні з якихось причин стоїть з боку. Церквою не інтересується і її не відвідує. Коли говоримо про молодь, то треба брати під увагу не лише молодь шкільну, студентів, зорганізовану в церковних і організаціях молоді, але всіх, хто почувається молодим, молоді батьки і їхні діти. Може нам не пощастить привести до Вашінґтону 100 тисяч молоді, як це було 50 років тому у Львові, але напевно це число буде імпозантне, коли прикладемо працю і добре запляноуємо та розумно переведемо організаційну підготову.

Якраз у теперішній час, коли молодь опинилася на роздоріжжі, коли забуває і вирікається Христа, легковажить християнську мораль, не розрізняє добра від зла, справедливости від несправедливости, коли атеїзм, алкоголізм, сексуалізм і наркотики доводять до розбиття родин, нападів і грабунків на вулицях міст, тоді з'їзд УМХ у Вашінґтоні буде ясною і світлою сторінкою для нашої молоді і Церкви, що в тих обставинах зуміла затримати вірність Христові і своїй Церкві.

З'їзд УМХ у Вашінґтоні буде протестом нашої молоді тут у вільному світі проти атеїзму, безбожництва, та переслідування Христової Церкви в Україні. Наші сусіди і сусідні Церкви напевно позитивно і з признанням оцінять виступ нашої молоді.

Уже тепер треба покликати крайовий комітет з представників церковних і організацій молоді, нікого не поминути, щоб не викликати невдоволення і нарікання. Комітет покличуть владики наших українських Церков і вони обнимають над комітетом патронат. Комітет покличе окружні чи парафіяльні комітети для організаційної праці на місцях. З'їзд УМХ має мати чисто релігійний характер. Програма з'їзду повинна мати дві частини, релігійну і похід вулицями Вашінґтону, дефіляда перед владиками Церков. Обов'язково треба старатися до цього з'їзду приєднати владик і молодь Карпато-Руської Церкви.

Шануймо наші імена

Коли в ювілейному році утверджуємо і обновлюємо нашу ідентичність, релігійно-церковну і національну, то не можемо бути байдужими до славних імен і прізвищ предків, які записані золотими буквами в історії нашого народу. Ці імена прикрашують нашу історію, вони століттями вели народ і зберегли його, як націю, навіть в найтяжчих часах і лихоліттях нашої історії. Сьогодні ми їх у вільному світі, легкодушно замінюємо чужими, хоча до цього ніхто нас не примушує і такої зміни не вимагає.

Слідкуйте тільки через декілька днів за підписами у посмертних оповістках, а там під відомими українськими іменами і прізвищами померлих найдете ціле багатство із міжнародної скарбниці імен і прізвищ, американського, німецького, італійського і якого лише бажаєте кореня. Найкраще це завважується по іменах внуків і правнуків померлої людини. Як рідко бачимо вже там Івасів, Марусь, Богданів чи Ольг. Але натомість на тому місці находимо і Джеррі, Джейні, Розен, Джуді, Генрі, Вілліяма і багато, багато інших" — писала О-КА в рубриці „Про це і те" („Свобода", ч. 177).

Чому?! Чим кращі ці імена, німецькі, італійські й інші від наших?! Чому лише наша національна група захоплюється і приймає чужі імена, змінює свої прізвища? Чи не є це почуття меншевартости, пристосування? Немає випадків, щоб інші етнічні групи, називали своїх дітей нашими іменами. А чому це робимо ми?! Що це нам дає і яка користь з того?! От, наприклад, наші сестри всіх чинів, прибирають різні чужі імена тільки не українські. Джефрі, Доротея, Еороніма, Анідія, Джерома, Анджеля, Евеліна та інші. Чому?! Таж це Сестри українки, Сестри Помісної УКЦ, вони є учительками в парафіяльних наших школах, виховниками молодого покоління, яке має перебрати і продовжувати спадщину і культурні надбання батьків і предків — це спадщина українського народу?! Чи це виховний чинник і добрий приклад для молоді, яку вони виховують?!

Українські імена і прізвища — це тисячрічні культурні надбання нашого народу, це імена українських князів, гетьманів, святців, героїв, поетів, визначних науковців, культурних працівників. Чому ми замінюємо їх чужими?! Чому не беремо прикладу з інших етнічних громадян, які займають високі місця в Уряді і гордяться своїми іменами. Збігнєв Бжезінскі, Генрі Кісінджер, Едвард Дервінскі, Климентій Заблоцкі й інші. Прикро, дуже прикро! На рідних землях в Україні ворог насильно нищить культурні надбання нашого народу, асимілює нашу молодь, накидає їй свої російські імена, а тут у вільному світі ми добровільно самі себе асимілюємо.

І тут велике завдання української преси, Церкви, наших шкіл і товариств ті справи народові вияснювати, звертати його увагу, вчити, бо народ є народом, але в народі є провідники, які його ведуть, вказують, що добре, а що зле, чого не треба робити, бо воно шкідливе, чуже.

Будьмо носіями культури і спадщини свого народу, шануймо, любім і зберігаймо його надбання.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Літературний вечір Ганни Черінь

В одній із рецензій читаємо:... „Ганна Черінь, авторка вже багатьох талановитих видань, вони досконалі й відразу захоплюють читача своєю майстерністю.... Вона надзвичайно рухлива авторка, об'їздила багато країн Америки, Европи, Африки... У нас мало є таких авторів, щоб так легко могли писати на будь-яку тему... Вона виступала і виступає на різних наукових конференціях, читає доповіді, запрошують її на літературні вечори"... (Дмитро Чуб).

Як це сталося, що в „рідному" (тут живе!) Чикаго так рідко Ганна Черінь має свої власні літературні вечори? Це — не через недоцінювання. О, ні! Мабуть таке діється з двох причин — перше: вона така „своя", з нами скрізь, і на Равнд Лейку (з вишивкою в руках, бо шкода часу!), і на славній Бреханівці, і на всіх цікавіших зборах і сходинах можна її почути, побачити. Був вечір з нагоди появи її роману у віршах „Слова́, слова́, слова́". Була теж давненько думка в Сестрицтва Покрови Пресвятої Богородиці — про такий вечір: Орися Гарасовська мала вже навіть в уяві дуже цікавий сценарій, але на це треба було трохи більше часу, а в Сестрицтва праці, імпрез, аж переливається.

Аж тут, гульк, — амбітний 84-ий Відділ СУА, який в минулому році зорганізував дуже цікавий літературний вечір із письменниками з Австралії (про це було в пресі), 10-го грудня почастував чикаґських любителів літератури дуже вдалою, по-моєму, і дуже цікавою розвагою.

Йдучи на цей вечір питання товпилися: цікаво, що буде читати, про що говорити, може про найбільш інспіруючі моменти, ситуації? Але ні! Ганна Черінь вмістила нас у „поїзд", який поніс нас в простір часу і в різні географічні ширини при звуках доброї музичної інтродукції професора Білогруда. Заки наш „поїзд" вирушив у дорогу д-р Дарія Маркусь у вступному слові сказала багато дечого цікавого про геройку цього вечора Ганну Черінь: про „начало" її життя у Києві, перші поетичні спроби в Київському університеті, які вже тоді завважили знані поети — П. Тичина і А. Малишко. Опісля роки війни, примусовий ісход із рідного Києва. Захід, табори ДП серед бурхливого моря „біженців", і люди пера — старші і молодші, серед них Ганна. А невдовзі, — як гарно це висловила Дарія Маркусь, — розсипались збірки, як намисто". Дороговказом їй стала власна інтуїція. Але доля творів — „дітей" поетів і письменників, стає тривожною — чому так мало читаємо? Кинула Д. Маркусь кілька думок-сиґналів під розвагу слухачам, і ось вже єдиною королевою вечора стає „мандрівниця-чарівниця" Ганна Черінь.

„Я вирушаю в мандри, від — сьогодні до вечора"... Тут, під музику „Мої ясени", поетеса склала зворушливий вірш:

В дитинстві далекім,
як сонце весни,
Ховавсь я від батька
в густі бур'яни.

Приспів:
Мої бур'яни, мої бур'яни.
Залишені друзі моєї весни.
О, друзі моєї весни;

Для мирних розмов
і палкої війни
Притулок давали мені
бур'яни

(приспів)

І хоч посивів я в далеких
краях,
А серце і досі сидить
в бур'янах.

(приспів)

Щось стиснулось у горлі, ще трохи і до очей сягне, та голос пані Ганни — їдьмо зі мною — запрошує до мандрівки.

Перша зупинка — Гаїті — звучить лаконічна інформація. Та тут же зразу лекція географічно-історична: коли і через кого відкрито. Власне, — що значить, відкрито? Чи мешканці тих островів були „закриті", щоб їх „відкривати?" І що їм це „відкриття" принесло? Лише грабунок і знищення... Вже пнуться подорожні по крем'янистій дорозі вгору до цитаделі, яку побудовано ще в 1800 році як заборонo перед можливою інвазією Наполеона, а він сюди і не прибув ніколи.

Ціла розповідь, розмови, діялоги, а то і суперечки з влізливими покупцями схоплені добре, а надто ці особисті коментарі до всього, що надають специфічного кольориту розповіді, притаманного тільки Ганні Черінь. „Чому ж це гаїтяни не вимостять добрий шлях до цитаделі? Чому вони такі ліниві? — Екскурсовод вичуває здивування і відповідає: „Вони не люблять працювати, бо в них здавна праця асоціюється з рабством"...

Звуки музики з еспанської сюїти вкралися тут у монолог письменниці-поетки і, як в калейдоскопі, нові картини: ми в Африці, в Марокко! Наш „провідник" — пані Ганна, веде нас вулицями Фезу. Вона робить цікаві історичні диґресії — про маловідомі початки тих міст, панування Ганнібалів, римлян, розцвіт і занепад мавританської культури. Веде прелеґентка нас по всіх закрутах історії, коли одні народи проганяли інших. І так діється аж донині. Сьогоднішні господарі (хоч земля там родюча, багаті земні поклади, чудове підсоння) не використовують цього. Наприклад, п'ять разів муедзин закликає до молитви, і де б ти не був — молись. Хто ж не молиться, може і роботу втратити.

Цікава була подорож до

Закінчення на 5.

ПРО ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

(Л. В.) „Цей обіжник має єдину мету — накреслити стратегічний плян зв'язків з пресою та іншими засобами масової інформації, що їх, на мою думку, повинна застосувати кожна українська громада на поселеннях скрізь, де тільки можна, — так розпочинає свій кількасторінковий обіжник-статтю професійний журналіст Андрій Білик, голова Пресової комісії Крайового Громадського Комітету для вшанування пам'яті жертв Великого голоду в Україні 1932-1933 років з Вашінґтону, і референт публічних зв'язків, людина яка потрапила дуже ефективно зорганізувати й провести пресову кампанію в другому півріччі 1983 року, що і дало нам, як всі знаємо, незвичайно добрі успіхи якраз на полі засобів американської масової інформації.

Свій плян А. Білик базує на теорії, що ми повинні в 1984 році продовжувати наші зв'язки з засобами масової інформації з року 1983 по різних місцях нашого поселення; це продовження -континуація не означає, — пише він, — повторювання тих самих тем, але використовування нових нагод для діялогів з „мідією", намагаючись будувати на минулорічному фундаменті довір'я до нас, яке ми всі здобули нашою тяжкою працею - поширюванням відомостей про „Забутий голокост" цього століття — Великий голод в Україні.

А. Білик, подаючи далі практичні поради, що нам треба робити, підсумовує, між іншим, приблизно наші здобутки на форумі „мідії" навіть „матеріяльної натури", ті гроші, що ми б платили іншим за поміщування вісток про українців по сторінках американської преси, як і за українські виступи на телевізії чи по радіо.

Він пише: висновуючи з кількости витинок з часописів, із наших звітувань за виступи по радіо та на телебаченні, ми повинні знати, що всі разом українці здобулися на те, що вісток цих було на приблизно півмільйона долярів (якщо не більше).

Отже виявилося, що навіть обмежений бюджет, але тяжка та віддана праця дали нам місце бачити всі ці статті в „мідії", і нам не довелося платити за місце по газетах чи за час на хвилях радіо та в телевізійних каналах. Все це було можливим тому, що ми, українці, приїхали такою великою масою до Вашінґтону, — каже А. Білик, — 2-го жовтня, і тому також, що багато українців приготували завчасу до цих подій свою льокальну „мідію" і зорганізували добрі місцеві імпрези.

Але тепер не 1983 рік, але 1984, — пише А. Білик, — і чи нам це подобається, чи ні, „Забутий Голокост" вже не „свіжа вістка". Тому ми не повинні сподіватися, що редактори й кореспонденти в різних місцевостях будуть „покривати" наші теперішні імпрези лише тому, що ми з цим мали успіх у році 1983. Але, щоб не втратити того моментум, який ми мали в минулому році, нам усім треба закотити рукава і працювати вдвічі наполеглившіше в цьому році і так аж до року 1988, коли відзначатимемо тисячоліття хрищення України-Руси. А. Білик вірить що в році 1988 нас чекає справжнісінький 'пир', ще більш успішні відносини з „мідією", але тільки при тій умові, коли ми не послабимо ні на йоту нашу працю в тому напрямі. Це якраз тоді будуть також наступні вибори президента ЗСА в Америці і в той рік відбуватиметься П'ятий Світовий Конгрес Вільних Українців. Тоді не 20,000 українців, а десять разів більше повинні поїхати до Вашінґтону на маніфестацію, а принаймні сто тисяч осіб мусять тоді там бути. Проте тим часом ще цього року ми повинні зробити все щодо зв'язків із засобами масової інформації, що тільки вдасться, використовуючи події, які припадають якраз на 1984 рік, залишаючи певне місце для „несподіваних" дій таких, як це було з корейським літаком, що його скандально зістрілила Москва на очах усього вільного світу. Далі А. Білик спиняється над окремими подіями року, що є роком Олімпіяди загально в Америці й у світі, а для українців — це 20-річчя поставлення пам'ятника Т. Шевченкові у Вашінґтоні та інші важливі речі.

А. Білик починає з Дня Української Незалежности 22-го січня, потім Шевченківські дні (які ми цього року повинні святкувати

Закінчення на 5.

Проф. д-р Петро Стерчо

ЗВІДКИ ПРИЙШЛО ХРИСТИЯНСТВО НА РУСЬ-УКРАЇНУ?

III

Перед своєю смертю, що наступила 6-го квітня 885 року, Методій подбав про те, що в Царгороді висвячено його закарпатського учня Горазда на єпископа і його наслідника на єпископському престолі Великої Моравії. Але Святополк не визнає Горазда, віддає Моравську Церкву під керму Віхінга й доводить до того, що в 886 році Папа забороняє там слов'янське Богослуження, а латинники виганяють учнів Кирила й Методія з Морави. Болгарські учні Кирила й Методія, Климент, Наум і Ангеларій повертають до Болгарії, де її володар Борис надав їм широкі можливості місійної діяльности. В 893 році Климент став єпископом у Охриді, де незабаром цар Симеон (893-927) створив Болгарський Патріярхат незалежний від Царгороду.

Архиєпископ Горазд із іншими єпископами й учнями повернув на Закарпаття і на горбку, де є тепер Спішська Капітула, побудував катедральний храм у честь Стрітення Пречистої Богородиці. Може це дало привід проф. М. Чубатому твердити, що на Карпатську Україну „поширилося християнство з Великої Моравії", додавши з легкої руки, що границі великоморавської держави обіймали майже цілу Карпатську Україну з Пряшівщиною" (ст. 102). Автор рецензованої наукової праці, о. Степан Пап рішучо відкинув цей здогад М. Чубатого й пригадав йому, що до повороту Горазда на Закарпаття там вже раніше діяли три єпископи. Першим єпископом слід уважати Кирила, а по відході Кирила й Методія на Велику Мораву діяв там єпископ Атанасій, а згодом візантійський цісар Василь І і патріярх Фотій післали туди митрополита Михаїла. Опісля архиєпископом-митрополитом став Горазд. (Ст. 77 і 81).

Не диво, отже, що о. Степан Пап пише, що „у проф. М. Чубатого знаходимо багато неправильностей, наприклад: „з Нітри ширилося християнство через Карпати до Галичини"; „можна сміливо сказати, що на терені Білої Хорватії (М. Чубатий розуміє тут Галичину) християнство поширилося ще за життя св. Методія. Проникло воно сюди двома шляхами — із заходу, прямо з Моравії, та з півдня — через Карпати, з Нітри" (ст. 99). Автор вказує на те, що Нітра була повністю латинська, бо була в руках Віхінґа, й не могла вона ширити східнього християнства в Галичині. Дальше вказує на велику помилку М. Чубатого й І. Нагаєвського в тому, що вони твердять нібито Галичина належала до Великоморавської держави. „Ані Ростислав, ані Святополк ніколи не прилучили Білу Хорватію до Великоморавської держави; щонайбільше Святополк міг лише піти туди розбоєм, як ходив до Панонії" (ст. 101) твердить о. Степан Пап.

Із архиєпископом Гораздом на Закарпаття повернули й інші закарпатські учні св. Методія, зокрема Сава і Лаврентій, які розгорнули християнізацію не лише закарпатців, але згодом і мадярів, які прийняли були християнство у східньому обряді; причинилися вони і до християнізації Русі-України. До речі, о. Степан Пап дає широкий образ поширення сітки манастирів східнього обряду по всій території Історичного Закарпаття і окупованої мадярами Панонії. Проти цих манастирів, як і східнього християнства взагалі розгорнув боротьбу вже мадярський король Стефан, який оригінально сам був хрищений у східньому обряді. Йому допомагали німецькі монахи Чину Бенедикта (ст. 139-183). Тут автор покликується на мало доступні праці закарпатських істориків, зокрема о. д-ра Василя Гаджеґи, о. д-ра Івана Фоґарашія-Бережанина (1786-1834), І. Базиловича, Ю. Жатковича, а зокрема глибше обговорює становище теперішнього греко-католицького єпископа Гайдудороґу (в Мадярщині) Імре Тимка, який видав свою працю в Будапешті в 1971 році в мадярській мові.

Свої висновки робить о. Ст. Пап дуже проглядно на стор. 188-199, упорядкувавши їх у 16-ох точках. Наголошує він той факт, що архиєпископ Горазд, як наступник св. Методія, перебрав його завдання, — завдання третього апостола слов'ян. Його ім'я майже невідоме серед українців, а щонайменше не було досі наголошуване. Натомість чехи й словаки вже в перших роках після створення Чехо-Словацької Республіки в 1918 році висвятили для себе православного єпископа для Моравії, надавши йому саме ім'я Горазда, щоб нав'язати до Кирило-Методіївської доби ввести в них східнє християнство. Діяли вони більше в дусі свого русофільства, аніж із прихильности до східнього обряду.

Роля закарпатського архиєпископа-митрополита Горазда в християнізації Русі-України ще далеко до Володимира мусіла бути чимала. І так, не згадуючи ролі Горазда, проф. М. Чубатий писав, що „в найдальше на захід висуненій області Київської Держави, на території Червенських міст, в Перемишлі, теж уже існувало єпископство, основане біля 80 літ перед Хрищенням Руси" (ст. 11). Власне, створення Перемиського Єпископства припадає на часи діяння Горазда не на Мораві, ані не в Нітрі, а таки на українських землях Закарпаття. І в чергових десятиріччях послідовники Горазда й уже діючого в тому часі Мукачівського єпископства мандрували на землі Русі-України й ширили там Христову науку. І так, закарпатець Мойсей Угрин був співучасником хрищення Київської Русі й співосновником Печерського манастиря за ігумена Антонія. Також закарпатський дружинник Юрій Угрин своїм тілом обороняв Бориса, при чому й сам наклав головою. На думку о. Ст. Папа, присутність закарпатських християн у почотах Володимира Великого та його синів могла мати вирішальний вплив на його рішення прийняти християнство й охристити Русь-Україну (ст. 191). Закарпатські священики, на чолі із своїми єпископами, проповідували християнство на українських землях ще далеко до хрищення Русі-України Володимиром Великим, не маючи там своїх постійних осідків, бо були мандрівними. Таким називає о. Ст. Пап духовника княгині Ольги о. Григорія, а також архиєпископа Івана, який брав участь при побідному вході до Києва князя Святополка.

Поширенню християнства закарпатцями допомагала спільність мови, а зокрема занесення на Русь-Україну зрозумілих для народу богослужебних книг. Це також давало змогу вже Володимирові Великому організувати християнські школи й вербувати до них боярських дітей.

(Продовження буде)

ПРОТОКОЛ

РІЧНИХ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЩО ВІДБУЛИСЯ НА СОЮЗІВЦІ В ДНЯХ ВІД 5-го до 11-го ЧЕРВНЯ 1983 РОКУ

(6)

6. ЗВІТИ ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОГО УРЯДУ

Звіт головного радного Василя Дідюка

У минулорічній звітній каденції моя союзова праця нічим не відрізнялася від попередніх років. Всюди, де тільки була можливість, я старався належно виконувати доручений мені Конвенцією почесний обов'язок головного радного УНС. Брав участь у дводенних поконвенційних нарадах Головного Уряду на „Союзівці", продовжував працю в комісіях: організаційній, культурній, молодіжній і канадських справ. Як голова Відділу УНС ч. 407 і член Комітету Торонтонської Округи, головою якої був секретар мого Відділу В. Шаран, часто допомагав йому у різних союзових справах, яких в Канаді, у зв'язку з ще дальше належно не упорядкованими союзовими справами є досить багато. Брав участь у трьох організаційних Окружних зборах, в одному засіданні Канадського Представництва. Багато колись зорганізованих мною членів до УНС зверталися до мене у різних приємних і часто менше приємних союзових справах, які, якщо це було можливо і у моїй компетентності, старався полагодити якнайкраще, якщо ні - звертався листовно чи телефонічно до Головної Канцелярії.

Пропонований мною давніше бодай короткий секретарсько-організаційний курс для Торонтонської і Ніягара-Фальської округ відбувся тиждень перед моїм звітом. Тоді відбулися і збори Торонтонської Округи. Моя пропозиція і плян для відзначення 90-річчя „Свободи" не знайшла зрозуміння так само, як і не знаходять зрозуміння в Головному Екзекутивному Комітеті добрі і позитивні, побудовані на досвіді і реалізмі обставин в Канаді, пропозиції Канадського Представництва. Відхилення чи ігнорування пропозиції на відзначення 90-річчя „Свободи" можна хіба пояснити тим, що нічого у цьому напрямку не робив і, мабуть, не робить Головний Екзекутивний Комітет.

У постійних зустрічах з українською громадою у 2-ох клюбах Сеньйорів, я у своїй доповіді дораджував їм, щоб вони при упорядковуванні свого матеріяльного надбання, вписували своїх внуків до УНС. Я не буду перераховувати багато-багато інших союзових активностей, як не буду згадувати про участь у багатьох похоронах наших членів, якихось ювілеях, чи інших національного порядку імпрезах, бо це, на мою думку, обов'язок кожного суспільно-громадського діяча. На жаль, в ситуації, що створилася тепер в українській спільноті, не вдалося мені приєднати нових членів, хоч мушу ствердити, що було б це далеко легше, як переконувати і вияснювати тим, що з різних причин хотіли залишити своє членство в УНС. Їх „врятував" я досить поважне число. Стверджую, що тепер нам прийдеться зуживати більше часу і енергії на задержання дотеперішних, як організування нових членів.

Додатковою проблемою для УНС в Канаді є те, що в останньому часі він втратив зовсім „право громадянства", яке було тяжкою працею здобуте попередньо. Оминаючи нашу громаду, ми самі себе від неї відпихаємо. У попередніх роках майже не було жадної імпрези в Торонті, в якому постійно кипить суспільно-громадська, церковна і політична праця, де б не був приявним УНС. Про нього чула українська громада. Через репрезентацію ми пропаґували УНС і тим самим давали більшу змогу і кращу можливість нашим секретарям і організаторам в організуванні нових членів. Коштовні радіо програми, які подають застарілі і неточні інформації про УНС, більше йому шкодять, як допомагають. Шкода, що ця єдина можливість через негацію Головним Екзекутивним Комітетом свого представника на місці, відпала, хоч я старався за всяку ціну її задержати. Про конкретні справи буду говорити в дискусії. Зверталися до мене і кілька секретарів Торонтської і Ніяґарської округ, щоб допомогти їм в організуванні членів, але, мабуть, вони також не одержали апробати Головного Екзекутивного Комітету, бо на цьому і закінчилося їхнє прохання. Тому найкращі пляни і бажання не будуть зреалізовані, коли для цього немає можливости, як в репрезентативній, так і організаційній праці.

Коли ж до цього додати, що точка 43 статуту УНС говорить про припоручення для головних радних Головним Екзекутивним Комітетом, то стверджую, що на протязі цілого року вона, мабуть, до мене не відносилася, бо такого я не одержав, і навіть при особистій зустрічі чи відвідин Торонта членами Головного Екзекутивного Комітету ніхто навіть не запитався... „що чувати на Союзовому полі?", як це робили колись попередні голови. Однак заявляю, що це мене не зражувало, бо УНС уважаю надбанням українських спільнот Америки і Канади і заслуженою установою. Тому такі „припоручення" давало мені саме життя, моя довголітня праця для УНС і відповідальність члена найвищого між Конвенціями органу, Головного Уряду, і я їх виконував.

МОЇ СПОСТЕРЕЖЕННЯ І ВИСНОВКИ

1. Стверджую, що обставини, які витворились у наших спільнотах, та в які вманевровано і УНС, не є приємливими і корисними для УНС, як братсько-запомогової і соборної установи. УНС невпинно, під кожним оглядом, котиться в долину.

2. УНС зближається до свого 90-річчя існування і праці для українських спільнот в Америці і Канаді. Досі принаймні не завважую, щоб у цьому напрямку будь-що плянував Головний Екзекутивний Комітет.

3. УНС створили бідні наші піонери. Вони часто не вміли читати і писати. Тому, що приїжджали з різних частин України, які були під чужими займанщинами, часто опридільовали себе до тих займанщин, як: руснаки, лемки, рутени, словаки, мадяри, румуни, росіяни і інш. Хоч може національно вони не були свідомі, однак задержали своє „Я". Всіх їх єднала „руска мова". Вони створили запомогово-братську установу, яка без допомоги чужих постійно росла. Вони називали свою установу „Батьком-Союзом" — Батьком для всіх дітей! Тому 90 років цей Батько був ще молодим, бідним, понижуваним і недосвідченим у чужому оточенні. Але він поборював усі трудноці морального, матеріяльного і національного порядку. Ріс і розвивався. Не шукав він чужих „спеців", щоб вчили його, як організовувати свого брата до своєї установи. Він вірив у власні сили, тому переміг усі труднощі. В хаті Батька-Союзу тоді всі його діти-члени себе розуміли, нікого вони не потребували, щоб їхні бажання і мову перекладали на іншу. В історії УНС є записані тяжкі і чорні хвилини організаційних, національних і церковних потрясень. Були бурі, були дощі, але історія записала його позитивну ролю об'єднуючого чинника української спільноти. В єдності мислі і праці УНС - переміг!. Що ж сталося тепер на протязі кількох років? Чому з Батька-Союзу мав би стати „безбатченко" без роду? У статуті ж його записано, що членами його родини мають бути українці, або споріднені. Чому ж тоді має журитися УНС своєю майбутністю, як біля нього стільки ще його рідних. Чи може вже їх немає? Такі емоційні думки, жаль і біль серце стискає, коли читаєте „Свободу"- з 9 квітня ц.р., у якій чорним по білому написано: Екзекутивний Комітет схвалив, що доручає своїм (?) представникам у „Комітеті за правопорядок в УККА" поробити заходи створення такої нашої (!) репрезентативної централі і т.д. Просто не хочеться вірити, що це правда! Хіба ж такий Ювілей хоче справити Екзекутивний Комітет у 90-річчя УНС?

Але тому, що така „резолюція" буде записана в історії української спільноти і УНС, як його найчорніша пляма роз'єднання української спільноти в Америці, навіть без огляду на те,, чи така „наша централя" буде створена, чи ні. Я як член Головного Уряду УНС, до якого, а не до Екзекутивного Комітету, належить виносити „резолюції" в таких принципово-життєвих питаннях установи, рішуче відмежовуюся від цього і прошу Головний Уряд, ради доброго імені УНС, зайняти до того становище і відкликати цю т.зв. „резолюцію", коли не хочемо ми, весь Головний Уряд УНС, стати колись на „суд історії".

4. Ствердивши таке невідрадне становище, в якому знайшовся УНС, я роблю висновок, що єдиним порятунком для виходу із становища є повернутись до підстав статуту братсько-запомогової установи, об'єднуючого чинника наших членів, повернути нашому Батькові-Союзові дух братерства і єдности та шукати способу віднайти наше місце в українській спільноті, як чинник єднання, а не розбрату. Коли між нами є члени Головного Уряду УНС, які думають інакше, хай тоді вони беруть на себе всю моральну відповідальність за дальші наслідки.

Я однак хочу вірити, що здоровий розсудок переможе! УНС вже багато разів на протязі довгих років перемагав, виходив переможно з тяжких ситуацій. Допоможім йому з цього вийти і тепер. Замість „резолюцій розбрату", винесім резолюцію, як найкраще відзначити славне 90-річчя праці і діяльности УНС.

Звіт головного радного Василя Пастушка

I am pleased to report the following Ukrainian National Association activities as Supreme Advisor:

5/24/82 to 5/29/82 — 30th UNA Convention, Rochester, N.Y. — Attended as delegate for Br. 231.

5/29/82 — 30th UNA Convention, Rochester, N.Y. — Elected Supreme Advisor.

6/20/82 — Ukrainian Festival, Rose Tree Park, Nether Providence Twp., Pa. — Raising funds for the Taras Shevchenko Scholarship, Del. Co., Branch Chester, Pa., Individually raised $1,335.00.

8/15/82 — UNA Philadelphia District Picnic, Horsham, Pa. (Sponsored 1600 Chance tickets) — Presented greetings for the UNA to those present and received a plaque from Stefan Hawrysz, Supreme Organizer, producing 25 Applications, 1982 member of Champion Club.

9/18/82 to 9/19/82 — UNA Supreme Assembly Special Meeting, Soyuzivka, Kerhonkson, N.Y. — Executive Meeting.

9/18/82 — UNA Supreme Assembly Special Meeting, Soyuzivka, Kerhonkson, N.Y. — Presented 17 Insurance Applications.

10/16/82 — UNA Organizational Meeting, Philadelphia, Pa. — Philadelphia District Committee.

10/17/82 — League of Ukrainian Women 13, Chester, Pa. — 40th Anniversary, presented UNA greetings.

10/23/82 — Tryzub Ball, St. Josaphat's, Philadelphia, Pa — Represented UNA.

11/6/82 — 50th Anniversary for His Grace Archbishop Mark Hundiak, St. Demetrius Ukrainian Orthodox Cathedral, Carteret, N.J. — Presented congratulations on behalf of UNA.

11/13/82 — 40th Anniversary Banquet & Dance, Ukrainian Catholic American Citizens Society, Chester, Pa. — Presented UNA greetings.

Signed up 51 Members during this period May to December 31, 1982.

Also have attended numerous Ukrainian American functions promoting the UNS through these individuals and organizational contracts.

Civic Activities:

a. Past President Swarthmore, Pa. (Rotary).
b. Member 1981-1983 Swarthmore Rotary Scholarship Committee.
c. Co-founder and member of Taras Shevchenko (Chester, Pa.) Scholarship Fund.
d. President, Peoples Savings Association of Delaware Valley, Pa.
e. Member Metropolitan Council of Ukrainian Orthodox Church of USA.
f. Member District UNA Committee of Philadelphia.
g. President UNA Branch 231.

My appreciation to all of you for taking time to read this report and "Thank you" to Dr. Flis, all the Members of the Supreme Assembly, Supreme Organizer Stefan Hawrysz, the Editors of Ukrainian Weekly and Svoboda for their exemplary cooperation and sacrifice of time to guide me in this initial year as a Supreme Advisor.

Also my appreciation to all of the Members and Delegates who by their vote honored me as an elected UNA Supreme Advisor.

It has been a real joy, privilege and honor to be associated with and learn about our great Ukrainian National Association.

8. ЗВІТ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ

Звіт голови Головної Контрольної Комісії мґра Івана Геврика

Головна Контрольна Комісія Українського Народного Союзу, обрана на 30-ій Конвенція в Рочестері в складі: д-р Нестер Олесницький, інж. Анатолій Дорошенко, мгр Іван Геврик, д-р Боґдан Гнатюк і о. протопресвітер Степан Біляк, уконстантувалася як слідує: голова — мгр І. Геврик, заст. голови — д-р Н. Олесницький, секретар — інж. А. Дорошенко, члени: д-р Б. Гнатюк і о. протопресвітер С. Біляк.

Згідно з постановою статуту, Головна контрольна Комісія перевела перевірку майна і діловодства УНС за діловий рік 1982 осінню 1982 р. і весною в днях від 19-го до 25-го березня 1983 року

Контролю розподілено як слідує: І. Геврик — Рекордово-секретарський і Організаційний Відділи, спізнені рахунки, морґеджі, видатки; Н. Олесницький — Фінансовий Відділ; А. Дорошенко — Корпорація Дому УНД; Б. Гнатюк — Союзівка; о. протопресвітер С. Біляк — Видавництво і „Свобода".

Під час контролі відбудто спільні наради з Екзекутивою.

Усі табелі подані у звітах головних урядовців, тобто головного предсідника, головного секретаря, головного касира і головного організатора, вірно віддзеркалюють стан майна УНСоюзу і його членства з днем 31-го грудня 1982.

Касові прибутки і видатки

За 1982 рік

	Прибутки	Видатки
Січень	894,556.96	571,328.77
Лютий	769,962.04	597,223.08
Березень	784,815.52	597,484.16
Квітень	718,056.41	513,572.74
Травень	769,985.78	552,230.24
Червень	668,418.12	677,539.26
Липень	877,085.06	1,045,248.22
Серпень	677,120.65	856,242.02
Вересень	711,853.46	651,333.01
Жовтень	641,336.19	541,113.94
Листопад	731,784.15	531,094.87
Грудень	618,304.62	450,303.64
Разом	**8,863,278.96**	**7,584,713.95**
Зріст майна за 1982 рік		$1,278,565.01
Разом		**8,863,278.96**

ЗВІТ З ПЕРЕВІРКИ РЕКОРДОВОГО ТА ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ВІДДІЛІВ

Звіт головного контролера І. Геврика з перевірки Рекордового і Організаційного Відділів: у Рекордовому відділі особливу увагу присвячується перевірці аплікацій для устійнення висоти риску забезпечення аплікаңта під оглядом здоров'я, безпеки його затруднення або налогів.

Висилку грамот закінчує Рекордовий відділ не пізніше, як до 12-го дня місяця, а висилку розметів, тобто виказів виготовлених Рек. від. і рахунків, виготовлених Фінансовим відділом, не пізніше, як 14-го дня місяця. Біля 15-го дня кожного місяця виходить уже повідомлення про вплачування вкладок. Цим самим Відділи УНС отримують повідомлення завчасу перед датою платности вкладок.

Рекордовий відділ виконує інші праці, як: зміна імен і прізвищ, спадкоємців і віку на грамотах членів, зміни кляси забезпечення, зміни пляну платностей вкладок, видачі аплікацій на допомогу, дуплікати грамот, грошеві звороти, як і висилку посмертних листків.

Кореспонденцію зі секретарями відділів, організаторами, якщо вони є, та членами веде головний секретар, керівник Рекордового Відділу. Прочитавши копії листів головного секретаря В. Сохана, стверджую, що листування дбайливе та повне інформацій, вияснень і порад, що значно допомагає секретарям в їхній праці.

Документи забезпечення є впорядковані і зберігані в порядку.

Конвенційний протокол був опублікований в „Свободі" з деякими скороченнями.

Змін додаткових статуту не друкується з огляду на заплановану злуку двох Союзів.

Секретар проводить протоколи ширшої Екзекутиви, яких в минулому 1982 році було чотири, з того три є вписані в книгу, а один чорновик. Протоколів малої Екзекутиви було 19, в деяких була згадка про запрошення на імпрези, але ніде не було згадки кого делеґується. За фільм п. Новицькому було виплачено всі гроші згідно з умовою, але оригінального фільму ми не одержали. Чому? Пан Новицький домагається додаткової заплати. Дальше, в протоколах є згадка, що керівник братської діяльности відвідав Норт Дакоту, Міннеаполіс, мав зустріч з молодими мистцями, але нічого не сказано, що ця акція принесла для УНС.

Переглянувши переписку Організаційного відділу, яку веде головний організатор Степан Гавриш, з секретарями Відділів та головами Округ, стверджую, що він увесь час заохочує всіх до праці. Він також переводить організаційні курси, редагує „Трибуну УНС" у „Свободі".

Коли мова про Організаційний Відділ, в протоколах за передконвенційний час 1982-го року, була згадка, що тодішній головний організатор робив заходи в організуванні нових членів, але успіхів не було.

Ми маємо на руках плян нового організатора та його заходи в організуванні членів. Новий організатор доложив досить старань, був плян додаткового обезпечення до 65-років без лікарських оглядин, але і це багато не допомогло. Організаційний плян можна виконати тоді, як ціла Екзекутива, цілий Головний Уряд будуть допомагати. На превеликий жаль, у нас так не було і так не є. В Екзекутиві є платні урядовці, які мають обезпечення лише на $1,000.00, то який тоді приклад вони можуть дати членству та ще мати цивільну відвагу говорити про організування нових членів.

Ми мали організаційну комісію:Данька, Балу, але як самі бачите, ще Союзові нічого не допомогло; були лише зайві видатки.

Союзові потрібно союзово-громадських працівників, таких як були колись і досі: покійний В. Гірняк, Б. Зорич, В. Дідюк, С. Гавриш, І.Одежинський, В. Оріховський та ряд постійних організаторів-секретарів, як: Квітка Стецюк, М. Федишин, М. Семків, д-р В. Палідвор, О. Олек, А. Джула, Р. Чучкевич, пок. Т. Шпікула, пок. П. Федик, В. Гавриляк, В. Запаранюк, І. Геврик, М. Ольшанський, Т. Мороз, А. Гарас, Р. Татарський та ряд інших секретарів, яких ми на жаль зразили не раз через дрібниці.

Що є причиною, що УНСоюз зменшується в членстві? Найперше немає допливу нової еміграції, немає обласних і постійних організаторів, не трактується наших союзових працівників так, як братська установа повинна це робити, велике безробіття, теперішня вартість доляра, низька дивіденда в порівнянні з братськими канадськими союзами, непорозуміння в громаді в Америці та ін. Усе це доводить до згрошевлення грамот і упадку членства.

Переглянувши Конвенційні видатки, я зауважив, що деяким делегатам виплачено зворот коштів за подорож автом, а деяким ні, і з того приводу було багато листів та нарікань до головного предсідника і касира. Уважаю, що це нам не допомагає, а тільки шкодить.

Я переглянув бонуси Окружних Комітетів за 1981 і 1982 роки і завважив, що деяким Округам не виплачено. На запит на спільному засіданні касир пообіцяла перевірити цю справу.

До мене зверталися поважні особи, які не одержують відповіді на кількакратні листи до гол. предсідника.

На час контролі звіт Канадської Канцелярії не був готовий.

Я і на дальше тверджу, що основним ядром в приєднуванні нових членів є секретарі, яким належиться велике признання.

Нижче подаємо статистику Рекордового Відділу з основними числами за 1982 рік.

ЗВІТ З ПЕРЕВІРКИ РЕКОРДОВОГО ВІДДІЛУ УНС ЗМІНИ В АКТИВНОМУ ЧЛЕНСТВІ ЗА 1982 РІК

Стан активних членів з 1-го січня 1982 р.	61,231
Нові члени приєднані в 1982-му році	2,483
Разом	**63,714**
Втрати членства у 1982-му році:	
Суспензи	‡145
Грошові звороти	1,265
Виплати за Е грамоти	965
Сплачено вкладки за Р грамоти	1,239
Смертні виплати	908
Інші втрати	131
Разом втрати	**4,363**
Стан активних членів з 31-го грудня 1982 р.	59,351

АКТИВНІ ЧЛЕНИ

	Стан членів з 1.1.1982 р.	Стан членів з 31.12.1982 р.	Прибуток або втрата
Молодь	14,613	14,068	- 545
Дорослі	39,763	38,519	-1,244
Грамоти АДД	6,855	6,764	- 91
Разом	**61,231**	**59,351**	**-1,880**

ВСІ ЧЛЕНИ

	Стан членів з 1.1.1982 р.	Стан членів з 31.12.1982 р.	Прибуток, або втрата
Молодь	20,641	20,314	-327
Дорослі	55,913	55,124	-789
Грамоти АДД	6,855	6,764	- 91
Разом	**83,409**	**82,202**	**-1,207**

ЗІСТАВЛЕННЯ ЧЛЕНСТВА УНСОЮЗУ ПО КЛЯСАХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

(Стан з 31-го грудня 1982-го року)

ДЕПАРТАМЕНТ МОЛОДІ

Кляса	Число членів
Кляса I — Т-16	246
Кляса II — Р-70	171
Нові кляси	
Кляса Е-18	3,091
Кляса Е-20	3,692
Кляса Е-65	333
Кляса Р-20	5,769
Кляса Р-65	111
Кляса ТР-65	655
Разом активних членів	**14,068**
Члени на випл. заб. і безпл. продовженні	6,246
УСІХ ЧЛЕНІВ ДЕП. МОЛОДІ	20,314

ДЕПАРТАМЕНТ ДОРОСЛИХ

Кляса	Число членів
Кляса I — Старий рід забезпечення	21
Кляса О — Р-70	118
Кляса Т	1,235
Кляса W	10,877
Кляса Р-20	11,063
Кляса Е-20	8,782
Кляса Е-65	2,605
Кляса Р-65	1,484
Кляса DP-60	175
Кляса DP-65	770
Кляса ADD	6,764
Кляса Т-5	45
Кляса Т-10	199
Дорослі члени з молодечими грамотами	
Кляса Р-20	637
Кляса Е-20	396
Кляса Р-65	35
Кляса Е-65	54
Кляса Е-18	23
Разом активних членів	**45,283**
Члени на випл. заб. і безпл. продовженні	16,605
УСІХ ЧЛЕНІВ ДЕП. ДОРОСЛИХ	61,888
Разом усіх членів 31-го грудня 1982 р.	**82,202**

СТАН ЧЛЕНІВ ТА ЇХ СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ З 31-ГО ГРУДНЯ 1982 Р.

	Число членів	Їх сума забезпечення
Молодь	14,068	$19,112,776
Дорослі	38,519	56,444.091
Акцидентові грамоти	6,764	33,820.000
Молодь на виплаченому забезп. і на безпл. продовженні	6,246	5,185.847
Дорослі на виплаченому забезп. і на безпл. продовженні	16,605	13,888.052
Разом усі члени	**82,202**	**$128,450.766**

КАНАДА
НОВІ ЧЛЕНИ В КАНАДІ В 1981 І 1982 РОКАХ

	1981	1982
Молодь	214	76
Дорослі	102	125
Акцидентові грамоти	27	27
Разом	**343**	**228**

Порівняння стану членства УНСоюзу років 1981 і 1982

	Стан членства 12.31.1981	Стан членства 12.31.1982	Прибуток, або втрата
Молодь	1,785	1,695	- 90
Дорослі	4,350	4,177	-173
Акцидентові грамоти	1,370	1,323	- 47
Разом активні члени	**7,505**	**7,195**	**-310**
Молодь на випл. забезп. і на безпл. продовженні	167	179	+12
Дорослі на випл. забезп. і на безпл. продовженні	514	547	+33
Разом усі члени	**8,186**	**7,921**	**-265**

Яке завдання УНСоюзу: політика, бизнес, чи безділля? Відповідь повинна бути ясна, що УНСоюз мусить бути першим у політиці і першим в бизнесі. Головною його ціллю повинен бути успіх на обох відтинках. Щоб осягнути цей успіх, нам, головним урядовцям, не можна закривати очей на основні проблеми Союзу, бо вони самі не розв'яжуться. Найперше остаточно мусимо рішитися і мусимо приготуватися до злуки нашого і Братського Союзів в один великий Союз.

УНСоюз є братською організацією і першим обов'язком такої організації є служба для членів. Не члени мають служити нам, а ми маємо служити членам. Покійний президент Кеннеді сказав: „Не питайте, що Америка зробила для Вас, але старайтесь зробити щось для Америки".

Що треба робити, щоб утримати і посилити наш престиж? Ми повинні своєю поведінкою, своєю працею, обслугою членів, акцією в обороні України, акцією в церковних справах, збудувати такий престиж УНСоюзу, щоб він вдоволив членів і заімпонував не-членам, які колись будуть у наших рядах. Як це осягнути? Мусимо здати собі справу з того, що престиж УНСоюзу творять не тільки члени Екзекутиви і Головного Уряду, але найважливішим чинником в тій будові є наші відділові секретарі, наші організатори. До цього завдання треба заставити наших редакторів, щоб на сторінках „Свободи" доказати, що наша найстарша, найбільш авторитетна установа і її газета матюь своє „я" і своє „вірую". Вона мусить підготовити читачів до свого вірування і творити публічну опінію.

Я переглянув спізнені рахунки: розмети, яких під час контролі було 26, морґеджів спізнених в Америці було 13 осіб, а в Канаді всі заплачені.

З отцем протопресвітером ми переглянули дарові числа „Свободи", яких є доволі багато. З оглдяу на підвишку поштових оплат пропонуємо це перевірити.

Все говорилося про Культурну Комісію, але нігде про неї нема згадки. Минулого засідання була згадка про створення фундацілї УНС. Я навіть з Канади передав касирці статут Шевченківської Фундації, але ніде в протоколах про таку Фундацію не згадується.

На Союзівці потрібно побудувати приміщення принайменше на 20 кімнат.

Уряд головного контролера, а союзового зокрема, не є популярним. Добрий контролер, що хоче виконати свою функцію правильно, який критичним оком дивиться, де не раз врозріз з головними урядовцями. Головний контролер має стояти за правопорядок в організацілї, це лікар в УНСоюзі, він повинен добре знати УНС.

Цих кілька моїх зауваг прошу прийняти не як лекцію, але як добру пораду від довголітнього голового контролера, який від довгих років поза УНСоюзом очолював інші наші установи.

Детальний звіт завваги, резолюції і рекомендації будуть представлені на річних нарадах.

Звіт головного контролера д-ра Нестора Олесницького

With great pleasure I submit this, my first personal report as Supreme Auditor of the Ukrainian National Association. With great humility, I thank the delegates for their support in my election and my fellow members of the Supreme Assembly for their assistance and cooperation in every endeavor I have made for the betterment of the Ukrainian National Association.

In terms of personal accomplishments on behalf of the Ukrainian National Association I point with pride to the fact that during my tenure as Ukrainian National Association I point with pride to the fact that during my tenure as Ukrainian National Association Auditor and immediately prior to the Convention of 1982, I have organized in excess of twenty members or renewed insurance for already existing members in a sum total exceeding $200,000.00. Although I do not know whether or not I can personally continue this rate of signing new members, I am fairly certain that the typical policy which I will procure for the Ukrainian National Association will on the average be in a minimum amount of $10,000.00.

I attended all regularly and properly scheduled audits of the Ukrainian National Association, all district meetings held in my district to which I was invited, my branch 27 meetings and the picnic of the New Jersey districts held in South Bound Brook in August of 1982.

I have placed as my personal goal during my tenure as Auditor of the Ukrainian National Association the implementation of some modernization within the infrastructure of the Ukrainian National Association. I am happy to see that the Supreme Executive Committee is taking seriously the idea of computerization within the Organization and has already begun the upgrading of facilities.

I was also instrumental in introducing to the Supreme Executive Committee experts in the field of insurance who have been in fact retained by the Ukrainian National Association for revision of the rate book and for creation of the professional sales force which by now is absolutely essential for the further growth of the Ukrainian National Association.

I started an annual practice of giving fifteen Ukrainian Weekly subscriptions to friends, relatives and acquaintances on a anonymous basis so that once they become familiar with the quality of the Ukrainian Weekly they will renew their subscriptions on their own.

Together with Ms. Marta Korduba I conceived, planned and carried out a most successful Wine and Cheese Party sponsored by the Ukrainian National Association at my own cost in my home in March of 1983 to which seventeen young Ukrainian couples came, at which time the film Helm of Destiny was shown and during which evening the Ukrainian National Association for the first time in the lives of all these was discussed animatedly and for long hours into the night. Directly as a result of that party, at least one young Ukrainian professional has volunteered his services free of charge to consult with the Ukrainian National Association in connection with its computerization and communication facilities. I have received nothing but favorable responses from the other people who attended. Hopefully the Ukrainian National Association Wine and Cheese Party will take off as an idea throughout the country for the introduction of the concepts and projects of the Ukrainian National Association to our younger Ukrainian generations, I must thank the Supreme Executive Committee and especially Ms. Marta Korduba for their most able support and assistance in regard to this project.

COMMENTS AS TO FINANCIAL CONDITIONS OF UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

I have examined the balace sheets and annual statements of the Ukrainian National Association, Inc. and its subsidiary Ukrainian National Urban Renewal Corp. as of December 31, 1982. My examination was made in accordance with generally accepted accounting standards and accordingly included such tests of the accounting records and books as I considered necessary in the circumstances.

In my opinion, such financial statements present fairly the financial position of the companies at December 31, 1982 and the results of their operations and changes in their financial position, in conformity with generally accepted accounting principles applied on a consistent basis.

Our assets surpassed $47,800,000 as of the end of 1982 resulting in an increase of $1,278,565 from 1981, eventhough we had convention expenses in excess of $350,000 during 1982. The executive committee increased the dividend rate to our members by approximately 25% to $725,000. Considering that total dues earned for 1982 amounted to $2,959,109 the increase in dividends seems to be very generous indeed.

Our investment portfolio continues to increase in yield as our treasurer makes sale/purchase agreements in order to deplete our portfolio of 3 & 4% bonds which had been purchased as long as 50 years ago. During 1982 our yield on Net Investment Income after deducting investment expenses amounted to 7.60%.

Our unassigned funds amounted to $12,594,605 or 26% of our total admitted assets and compare very favorably with other similar size fraternal organizations.

Rentals at our building surpassed $2,300,000 permitting interest payments of 5½% on the UNA mortgage of $8,400,000 as compared to 4% in 1981 and 3% in 1980. Members who purchased promissory notes from UNURC earned 13.75% return on their investment.

UNURC no longer has any higher interest rate commercial loans from local banks due to a highly successful campaign for promissory note holders to roll over their investments.

It is my considered opinion that the net investment income for the year 1982 which is shown to be 7.6% is an excellent return, especially in view of the fact that there are many decades old investments still paying 3, 4 and 5 percent. Furthermore, the net investment income for the year ending 1982 is up by 12% from the prior year.

My second comment is that since only 6% of our assets were allocated for member's mortgages, it is my considered opinion that at least 10% of our assets should be given in member's mortgages due to the benefits it brings to the Ukrainian National Association as well as to its members.

I commend the financial department of the Ukrainian National Association for astute and conservative investments and can find no problems which have not at least been addressed or are not in a serious stage of being dealt with.

Finally, I was fortunate enough to be appointed a Director of the Ukrainian National Urban Renewal Corporation and attended its annual meeting on April 4, 1983. My legal background and knowledge of real estate law will certainly be tested to the limits in this most important project and I plan to do my utmost to justify my selection as a Director.

Звіт головного контролера інж. Анатолія Дорошенка

Від 20-го до 25-го березня ц.р. брав участь в річній перевірці майна, діловодства й активностей УНСоюзу. Моя відповідальність полягала головно в перевірці Корпорації Дому УНСоюзу, але я мав також нагоду перевірити загальну діяльність усіх відділів організаційної структури і їх вислід подаю в цьому звіті.

КОРПОРАЦІЯ ДОМУ УНСОЮЗУ

1. Цього року фірма „Michael D. Warchol" зробила ревізію фінансових звітів за 1982 рік і листом з датою 7-го березня ц.р., подає до відома, що в перевірці актив, пасив, балянсу фондів, приходових та розходових звітів на їхню думку всі фінансові звіти є вірно представлені

З огляду на те, що в Звіті головного касира Уляни Дячук поданий детальний звіт, я нижче подаю загальне звідомлення.

Прихід	1982	1981	підвишка у %
Винаймання	$2,056,076	$1,922,094	6.97
Паркування авт	40,160	30,932	29.83
Комісове	2,922	2,619	11.57
Відсотки від щадничих конт	30,124	16,825	79.04
Разом	**$2,129282**	**$1,972,470**	**7.95**
Оперативний	$ 748,619	$ 675,292	10.86
Адміністративний	148,312	103,002	42.05
Відсотки від позичок	1,164,847	1,060,401	9.85
Амортизація	284,964	283,393	0.91
Разом	**$2,344,742**	**$2,122,088**	**10.54**
Повернуті розходи	$ 121,517		
Недобір	$ 93,943	$149,618	

2. Всі поверхи і місця є винаймлені.
Найбільші наймачі є:

First Jersey Nat'l Bank .... 56,000 кв. стіп
U.S. Gov't — Social Security .... 19,000 кв. стіп
Marine Engineers Ben Ass'n .... 19,000 кв. стіп
Troster, Singer, Stevens .... 19,000 кв. стіп

РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Зробити заходи для поменшення коштів енергії.
2. Скласти процедуру випорожнення будинку в критичних ситуаціях.
Це особливо важливе тому, що будинок немає „системи кроплінння".
3. Скласти „список наглої потреби", називаючи відповідних людей та агенцій та подаючи телефони в часі потреби.
4. Проаналізувати теперішню систему безпеки та її покращати.
5. Головні керівники мусять поробити заходи, щоби важливі документи були замкнені на ключ в часі відсутности в будинку урядовців.
6. Подбати про поліпшення внутрішньої чистоти будинку і цим зменшити можливість пожеж.
7. Звернутися до фірми „Michael D. Warchol", щоби в наступній перевірці також подала свої рекомендації для поліпшення фінансових процедур.

Завваги і Рекомендації

АДМІНІСТРАТИВНІ СПРАВИ

1. Екзекутивний Комітет повинен переглянути всі схвалені на 30-ій Конвенції УНСоюзу Резолюції і Рекомендації, та подати звіт на цьогорічних Нарадах Головного Уряду.

2. З огляду на те, що кількість працівників Канцелярії виносить около 70 осіб як також наявний брак: опису зайнять для робітників, процедури перегляду виконань працівників, програми періодичного обслідування платень робітників в інших підприємствах і т.п., рекомендую прийняти на працю особу, яка б відповідала б за Персональний Відділ.

3. Щоби скріпити організаційний апарат, керівники Відділів повинні мати асистентів. З'єднання Народного та Братського Союзів допоможе здійснити цю потребу.

4. Керівники Відділів та їхні асистенти повинні відвідувати семінарі на теми їхнього фаху та на тему управління, щоб поліпшити свої кваліфікації керівників.

5. Рекомендую, щоби члени Екзекутиви та їхні асистенти відвідували інші братські та асекураційні установи, щоби побільшити знання їхньої праці та бути в курсі справ кожночасного розвитку.

6. Кожний Відділ повинен встановляти річний бюджет і плян праці.

7. Екзекутива повинна приготовити довголітній плян праці.

8. Екзекутивний Комітет мусить відновити діяльність Культурної Комісії.

9. Екзекутива та члени Стипендійної Комісії повинні переглядати теперішню програму фінансової допомоги студентам, щоби дати можливість і нашим школам діставати фінансову допомогу.

10. Екзекутивний Комітет мусить подати детальний звіт про злуку двох Союзів на цьогорічних нарадах Головного Уряду.

ФІНАНСОВИЙ ВІДДІЛ

1. Головний касир Уляна Дячук є переобтяжена працею тому, що відповідає за багато функцій. Пропоную, щоби передати відповідальність за Стипендійну програму та за Братську діяльність голові Організаційного Відділу п. Степанові Гавришеві.

2. Керівник Фінансового Відділу повинен проаналізувати можливість заанґажування професійних капіталовкладних фірм для побільшення заробітку.

3. Головний касир повинна виробити правильник про надання гіпотечних позичок і повідомити про це всіх членів УНСоюзу.

СЕКРЕТАРСЬКИЙ ВІДДІЛ

Рекомендую головному секретареві поробити заходи, щоби протоколи із річних нарад Головного Уряду та з конвенцій були надруковані в „Свободі" та „Укр. Тижневику" не пізніше, як три місяці після їхнього відбуття.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ВІДДІЛ

1. Пропоную, щоби Головний Організатор допоміг Екзекутиві прискорити зміну Організаційного Відділу на професійний рівень. Якщо це не станеться, то число членів УНСоюзу буде зменшуватись постійно.

2. Головний Організатор п. Степан Гавриш мусить брати активну участь у приготовлюванні нових родів забезпечень.

3. Рекомендую, щоби головний організатор пропонував можливу до виконання річну квоту приєднання нових членів.

„СВОБОДА" І „УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК"

Я не мав нагоди перевірити працю обох видань, але можу ствердити, що, беручи під увагу вижчу якість та багато менші кошти видання „Укр. Тижневика" у порівнянні з „Свободою", „Свобода" має проблеми, які якнайскоріше повинні бути розв'язані.

Виказ читачів	1982	1981	Різниця%
„Свобода"	13,616	14,435	(5.7)
„Укр. Тижневик"	5,888	5,682	3.65

ПІДСУМКИ

Переглядаючи працю поодиноких Відділів УНСоюзу, дійшов до висновку, що наша установа є відстала в порівнянні з американськими установами. Вина цього не теперішніх членів Екзекутивного Комітету, але в нашому статутові, який гальмує розвиток нашої установи. Вважаю за крайню необхідність, щоби на цьогорічних Річних Нарадах Головного Уряду була обрана Статутова Комісія, до якої входили б члени, які є ознайомлені з діяльністю американських установ. Комісія проаналізувала б теперішній статут та приготовила б відповідні зміни.

Рекомендації Головного Уряду про зміни в статуті мусіли б бути схвалені делегатами на наступній Конвеції. Це є одинокий спосіб припинити постійний упадок в членстві та покращати незадовільний стан теперішнього та майбутнього адміністративного апарату.

Різдво у 28-му Відділі СУА в Нюарку

У ніч Христового Різдва і тварина говорить... Таке повір'я у нашому народі. Значить, неможливе у Різдв'яну ніч стає можливим. Зоря із приходом Ісуса своєю ясністю не лише освітила темряву ночі в просторах землі, але й пройшла у найменші клітини буття людини, що в той час, поклоняючись ідолам, в полоні духовоі темряви жила. Ісус прийшов до нас, щоб стати „Світлом світу"... Щоб облуду, насильство й ненависть любов'ю до ближнього замінити. Тож не важливо, скільки сторіч з того часу пройшло з року в рік під час Різдва щезають міжусобиці, бо у Христовій науці любов перемагає, і знову стає неможливе—можливим. І оживають ще з дитинства спогади про Різдво, пережите в Україні.

Пригадуємо, як дідусь, бабуся, батько, мама, сестри й брати співали „Бог Предвічний". Правда, у багатьох з нас вже їх немає з нами. Але у тузі нашій за ними, наука Христа—любов до ближнього, допомагає. Хто ж нам поза межами України повинен бути ближчий, як ті, що рідною мовою поздоровляють нас „Христос Родився!". Тому не є важливим, хто з нас із котрої області України, неважливо, на якому континенті чи місцевості судилось нам жити у турботах щоденности життя, бо під час Різдва ми стаємо одною великою родиною. Всі ми споріднені однаковими традиціями й звичаями, сповненими релігійним і національним змістом. Усі ми у полоні спогадів розхвильовані почуттям туги.

І ось ніщо інше, як спогади й туга зумовили зустріч Союзянок 28-го Відділу в Нюарку на вечорі, присвяченому Різдву. На вкритих скатертиною столах пишалась кутя, калачі та інші традиційні страви. В кутку—дідух і ялинка. А вогники свічок на столах щедро роздавали ясність, виморгуючи до уяви й мрій... Голова відділу Емілія Цяпка поматеринському привітала присутніх, відтак молитвою і колядою „Бог Предвічний" і просфорою почалось традиційне святкування. Присутні в святочному настрої гуторили, переплітаючи розмови колядами. Мелодія дорогих колядок зливалась із ритмом наших сердець і окрилювала думи, а вони злітали далеко понад море і перед порогом рідного дому ставали на коліна.

У дусі змісту Різдва референтка суспільної опіки Ольга Гнатик проголосила вістку, спричинену любов'ю до ближнього, а саме: добродійний дар Надії Мандрусяк в сумі 800 дол. для хворого на візок-крісло 400 дол. і 400 дол.—на стипендію.

У родинному настрої не вгавали колядки і дружні розмови, а все це завдяки невтомній голові Відділу Е. Цяпці та всім союзянкам в Управі Відділу. Молитвою закінчилась наша приємна зустріч Різдва. Зустріч, що на ній в той вечір ми одною сім'єю були. Скажете, що це не можливо? Алеж це було у пам'ять Різдва, а у той час все можливо.

Ірина Дибко

СОЮЗОВЦІ! УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ ПРОГОЛОСИВ ТА РОЗГОРТАЄ НОВУ ОРГАНІЗАЦІЙНУ КАМПАНІЮ, ЩОБ У ЮВІЛЕЙНОМУ РОЦІ БАТЬКА СОЮЗУ ПРИДБАТИ 4,000 НОВИХ ЧЛЕНІВ, ЗАБЕЗПЕЧЕНИХ НА 11,000,000 ДОЛЯРІВ. ТІЛЬКИ СПІЛЬНИМИ СИЛАМИ ТА ПОСТІЙНОЮ І НАПОЛЕГЛИВОЮ ОРГАНІЗАЦІЙНОЮ ПРАЦЕЮ МОЖЕМО ВИКОНАТИ ЦЮ БЛАГОРОДНУ МІСІЮ ДЛЯ ДОБРА НАШИХ РОДИН, НАШОЇ ГРОМАДИ І НАШОГО НАРОДУ!

Літературний...

Закінчення зі ст. 2.

Марокко, але мені не подобається — люди там занадто покірливі: на все воля Аллаха! Найбільше не подобається те, що тут так упосліджена жінка! От картина: повертається подружжя з закупів. Чоловік іде попереду, а слідом за ним, кроків може за десять — дріботить жінка, тягнучи важкий кіш. Він часом оглядається, може, і поміг би нести, так „етикета" не дозволяє. На прийняттях збираються лиш чоловіки, жінки їм тільки приготовляють все, але вже не подають — етикета не дозволяє.

Знову чуємо уривок музичний і ...повертаємося на Американський континент, до Ню Орлінсу, до славнозвісного французького кварталу. Ганна Черінь розповідає картинами: на вулиці Бурбон зосереджені бурлески. Всі ці клюби дають змогу туристам зазирнути крізь півпрозчинені двері і побачитие картини без „фігового листка", чи пак серпанку. Це все має діяти на змисли. Звідусіль заохочування агітаторів, теж без заслон: — заходьте, не бійтеся. Для пенсіонерів знижка! Скрізь в'ються красуні (і не-красуні). Чоловікам на вулиці „небезпечно" залишатись без жінчиної охорони.

Всі оті пікантні сцени схоплені легко примруженим оком пані Ганни, і слухаєш це все добре. Нема в цих описах жадної пересади, а прямо саме життя.

Ще захоплюємось чудовим нутром театру — гейби в палаці! Подивляємо елеґантну публіку. І наша уява на хвилях озерної музики причалює до мрійного острова Макіно, що на озері Мичиген. Слухаючи, уявляємо собі і люксус Грандготелю, чудові вестибюлі, розкішні килими квітів надворі. Розповідь так суґестивна, що майже попадаємо в пасію перегонів на пречудовому висячому мості, що сполучує Макіно Сити з Сент-Іґнасом. І знову цікаві спостереження, розмови, сценки і несподівана зупинка: Маністік, де найцікавіша атракція середніх ЗСА — Кічітікіпі (в перекладі з індіянської мови — „Велике озеро": Тут же цікава легенда, звідки взялося це озеро?

Думка біжить, куди ми поїдемо? На зустріч думці музика Ґріґа переносить нас до Скандинавії; по дорозі в Копенгагені, очевидно, відвідуємо Русалочку і, як ми вже в цій „подорожі", то слід послухати і легенду і про перипетії Русалочки, заки скульптура станула там, де стоїть. А Данія — відомо, ціла на роверах! І, о, диво, багато п'яниць на залізничій станції. Багато теж п'яниць на вулицях Стокгольму. Чому? Кажуть, що пияцтво поширилось у Швеції після того, як один із королів для поповнення державної скарбниці заохочував своїх підданих набувати більше горілки. Нарід з ентузіязмом підтримав цей заклик...

Група людей у дорозі, так звана „тура", — це для пані Ганни цікаве поле відкрить людських слабостей, пристрастей, навіть виразної нехоті. Цікаво підхоплена поведінка людей поза власною країною.

Цінна дигресія — про велику ролю Церкви в поборюванні пияцтва: Церкву утримує держава (люди на те платять податки без нарікань), і подорожні зупиняються у розкішному „готелі" в Ослью, де для українців, подорожніх з усіх країн, чекає відкритий і гостинний дім подружжя Радейків; вони лікарі, дружина д-ра Миколи д-р Фаґнгільда — норвежка, вона трохи говорить по-українськи, а розуміє зовсім добре, і їхні сини і дочка, поруч інших мов, рівнорядно вивчали українську. Їхня гостинність — гідна подиву, так собі забажали, щоб у їхньому домі спинялись земляки — українці з цілого світу. Це частина їхнього суспільного життя, їхня українська громадська праця. І, як звичайно, при такій зустрічі — розмови, розмови. Ще про одну цікаву зустріч розповідає Ганна Черінь; у Готенбурзі зустрічають вони одного з останніх утікачів з України з Івано-Франківського. Гарна, молода людина. Його розповідь переривають спраглі питання; шкода, що ніч коротка... Про дисидентів він сказав: „Вони шляхетні люди, але нарід про них не знає..."

Можна було б ще слухати, проте наш уявний поїзд прибув вже „на станцію", що потвердили рясні оплески слухачів. Ще ґратуляції, подяка, квіти і питання...

Господарі й ініціятори цього дуже доброго вечора — знаменитої імпрези, дуже стримані, скромні: коротка заповідь на початку від голови відділу СУА Марії Ріпецької; подяка при кінці та запрошування — просимо, частуйтеся! Ще розмови в гуртках, багатьох приманює стіл із книжками — збірками поетеси Ганни Черінь. Я сягаю по її роман у віршах „Слова́, слова́, слова́" Зброя — це поетеси „слово". Перегортаю сторінки, хочу прочитати закінчення:

.....Єдине слово горде, орлине,
що з серця до серця лине,
співуче болюче...
найкраще із слів
— Україна".

ІКА

Про використання...

Закінчення зі ст. 2

більш урочисто й підготовано, а не лише „відбувати рутиново"; далі прийде літо і молодечі табори: Пласт, СУМ і ОДУМ. Це все цікаві теми для „мідії", якщо ми потурбуємося попросити її на всі такі імпрези. Восени мусимо піти великою демонстрацією під совєтську амбасаду в столиці ЗСА, щоб запротестувати голосно проти брутальної русифікації України большевицькою Москвою.

А. Білик зупиняється окремо у своєму обіжнику на кожній імпрезі 1984 року, які він пропонує.

На 22-го січня А. Білик пропонує, наприклад, голосно перед збором людей читати приготований Лист до верховодів у СССР проти русифікації України. Це можна читати зі східців ратуша чи в іншому місці свого міста, як де уважатиметься за найліпше, повідомивши про це прилюдне читання всі засоби масової інформації цієї якраз місцевости заздалегідь. Текст листа надрукований англійською мовою в „Українському Тижневику" ч. 3 з 14-го січня ц. р. Текст можна дещо змодифікувати для місцевого вжитку при потребі.

На березневі Шевченківські Дні треба знову бити в одну точку: проти русифікації України, підкреслюючи, що Шевченко був першим і найбільшим українцем, що виступив проти насильної русифікації свого народу і країни ще в минулому столітті. Розповідаючи про Шевченка чинникам „мідії", слід підкреслити, що Шевченко із своїх 47-років, що він прожив на світі, тільки дев'ять років був вільною людиною. Отже 38 років був або в рабстві, або ув'язнений, або на засланні. Але не тільки його біографія має бути доведена до відома іншим, а також його вклад у скарбницю світової літератури.

Найважніше буде літо, коли якраз тоді естафетою нестимуть світло на Олімпіяду в Лос Анджелесі. Тут слід пов'язатися зі „Смолоскипом", організацією, що вже має добрий досвід, як вести протест проти совєтсько-російського узурпування собі українських спортових здобутків на попередніх Олімпіядах. Ми можемо також, — радить А. Білик, — нести свій засвічений Смолоскип Волі на цю ж Олімпіяду, хоч ми знаємо, що нас до неї не допустять офіційно, але можна зробити розголос знову ж таки насильній русифікації.

На таборах молоді слід багатьом нам побувати цього літа. Під час ватри там будуть різні українські проґрами. Подбаймо, щоб ці програми були добрі, і подбаймо про те, щоб про них знала місцева преса, радіо й телебачення. Тут також треба, щоб звучав мотив протирусифікаційний, щоб гість-репортер, повернувшись до свого бюра, написав чи сказав: ось українська культура, яку російські большевики тепер намагаються знищити за Залізною заслоною.

Тепер ми підходимо до осени. Щоб дати українським намаганням знову крайовий фокус, ми всі маємо повернутися до Вашінгтону і піти з протестною демонстрацією під совєтську амбасаду, перед цим чи після цього відвідуючи пам'ятник великому Шевченкові. Але цей раз кожний і кожна, хто був чи була у столиці країни 2-го жовтня 1983 року, повинні привезти зі собою ще одну особу, щоб нас було 40 тисяч, або й більше. Тут маємо підсумувати наші всі зусилля, що були протягом року. „Якщо ж ми сюди не поїдемо, то можемо утратити той моментум, що його ми намагалися осягнути своїми діями протягом цих усіх місяців". Для совєтської амбасади, — каже А. Білик, — ми матимемо „несподіванку", про яку тим часом не хоче він нам сказати, але обіцяє зробити це на пресовій конференції вже цієї весни. Він також подає в обіжнику причини, чому демонстрація у Вашінгтоні не має відбутися вчасніше, ніж у вересні. До неї треба добре приготуватися, використавши літо і Олімпіяду як слід: зацікавити нашою справою спортових кореспондентів і використати наші табори тощо.

День Подяки в листопаді українці повинні використати в тому ж пляні боротьби з русифікацією України, при тому дякуючи Америці за ту свободу, яку ми, як національна група, тут дістали. В це велике патріотичне американське свято можна сказати про національне поневолення в СССР. Але, — каже А. Білик, — докладніші пляни на День Подяки ще треба буде зробити протягом наступних місяців. А. Білик закінчує Днем Подяки плян на рік 1984, коротко спиняючись ще на році 1985 і 1986, щоб не було перерви аж до апогею нашого пляну — року 1988. На закінчення А. Білик пише: „Коли дата 2-го жовтня 1983 року відходить від нас все далі й далі, вона починає сяяти все більше і яскравіше, наче провідна зоря, пригадуючи нам, що це було якраз тоді, коли ми, українська громада, навчилися, що ми можемо і вміємо комунікуватися із зовнішнім світом і цей світ нарешті почув нас. Наше майбутнє у наших власних руках".

І головна засада: не робити нічого тихенько, а навпаки: „В усьому, що ви робите, — каже Білик, — обов'язково слід висилати пресове повідомлення до кожного часопису, радіо та телевізійної станції у даній місцевості. Під час підготовки до Меморіяльної маніфестації у Вашінгтоні, 2-го жовтня м. р., у Вашінгтоні, згадує А. Білик, виявилося, що багато з наших громад не мали точних адрес „мідії" на їхній листі. Тому Пресова комісія вислала такі списки адрес у кожну громаду, що за цим до А. Білика звернулася. Всі ті, що не мають такої листи у своїй місцевості, повинні звернутися до А. Білика за цим і він подбає про те, щоб список такий був негайно висланий зворотною поштою. Він радить, щоб кожна громада мала одного або двох речників, обов'язком яких буде постійно повідомляти засоби інформації про події й починання в цій якраз громаді.

ПАНЕЛЬ ПРО СКВУ

Ню Йорк. — Заходами Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій, Відділу УККА, тут в суботу, 21-го січня ц.р., о год. 4-ій по полудні у великій залі Дому ОУВФ при 136 Друга авеню, відбудеться панель у справі ІУ СКВУ який, відбувся в Торонто в днях від 1-го до 4-го грудня минулого року. В панелі виступатимуть: ред. Мстислав Дольницький, д-р Аскольд Лозинський, ред. Ярослав Гайвас; модератором панелю буде д-р Петро Гой. Ред. Я. Гайвас крім того говоритиме про сучасне положення на українському суспільно-громадськокому відтинку і реакцію української преси на перебіг ІУ СКВУ.

Після панелю — запити і відповіді.

ФРАНЦІЯ ПОВІДОМИЛА, що вона підписала угоду про продаж Савдійській Арабії зброї на суму 4,5 більйона долярів. Основним замовленням Савдійської Арабії є пересувні системи протилетунських ракет для захисту підприємств видобування нафти та інших наземних об'єктів. Французький уряд заявив, що це найбільше замовлення на закуп зброї, яке Франція коли-небудь мала від чужоземної держави. Набагато більшим замовленням Савдійської Арабії було у ЗСА на продаж розвідувальних літаків типу АВАКС, яке було схвалене сенатом 1981 року. Тоді замовлення було на суму 8,5 більйона долярів.

ЗІ СТОЛИЦІ ІТАЛІЇ Риму повідомили, що туди прибув примас Польщі кардинал Юзеф Ґлемп. Кардинал Ґлемп, який має намір зустрітися з Папою Іваном Павлом II, заявив, що старання установити дипломатичні відносини між польським урядом і Ватиканом „проходять добре", але покищо зарано робити якісь висновки. Офіційних повідомлень ні ватиканських, ні польських урядових покищо не було жадних відносно встановлення дипломатичних відносин.

В 40-ий день смерти св. п. Богдана Берези

Чотирнадцятого грудня 1983 року на цвинтарі Св. Духа в Гемптонбурзі, Н. Й., виросла ще одна свіжа могила. Похоронено в ній св. п. Богдана Березу, суспільно-громадського діяча на рідних землях і на поселеннях. Несподівана хвороба перервала нитку життя і відійшов він у вічність на 84 році життя.

Св. п. Богдан Береза народився 21-го листопада 1899 року в міщанській родині в Бучачі. Початкову і середню освіту здобув у місті свого народження. Разом з батьком і спільниками провадив експортове підприємство. Належав до українських організацій: Товариства „Просвіта", Міщанського Братства, Спортового Товариства „Буревій", Кооперативи „Поступ" й Українбанку, в якому був членом дирекції.

Під час першої окупації Галичини в 1939 році переїхав з родиною на захід до міста Ярослава, а в кінці 1941 року—до Томашева Люблинського на Холмщині, де працював в Повітовому Союзі Кооператив. В 1942 р. св. п. Богдан з родиною повернувся у рідні сторони та включився в громадське життя.

В 1944 році бойовий фронт зупинився на Стрипі і Дністрі, німці провели евакуацію населення, вивезли на роботи до Німеччини, молодих забирали до війська. Богдан з родиною вдруге покинув рідні сторони, переїхав на захід на Лемківщину до Волі Мигової, а пізніше до Західньої Німеччини у південну Віртемберґію до міста Кіслеґу, окупованого французькими військами. З Німеччини він переїхав до Америки до міста Ню Йорку, де разом з іншими земляками відкрив підприємство м'ясних виробів „Поділля". Незалежно від праці у м'ясарні св. п. Богдан знаходив час на працю в громаді на релігійному і суспільному полі; належав до Товариства за Патріярхат, Управи Комітету Бучачан, Самопомічі та інших організацій.

Панахиду за св. п. Богдана 13-го грудня відправив о. Себастіян Шевчук з парохії св. Юра в Ню Йорку. Після панахиди прощав Покійного від Товариства за Патріярхат ред. Микола Галів.

Після похорону 14-го грудня на тризні прощали Покійного о. С. Шевчук від парохії св. Юра і Іван В[illegible]нник від Комітету Бучачан і земляків.

14-го грудня 1983 року американська земля прийняла ще одного сина далекої України. Виросла ще одна свіжа могила, в якій на віки спочив св. п. Богдан. Залишилися тільки спогади про ті гарні часи, коли він жив і працював серед нас.

Св. п. Богдан Береза залишив дружину Марію, сина Романа з дружиною Зіркою, внуками Олесем і Борисом, шваґра Тадея, та ближчу і дальшу родину в Америці і Україні.

І. В-к

Дівча за столиком з цимбалами

Ті, що читають українські часописи і зокрема щоденник „Свободу", знають добре, як кожна наша громада гордиться своїми танцюристами і співаками, своїми солістами і музиками. Можна сперечатись, хто і що має, але не з Вінніпегом: наша громада має безконкуренційного козиря на цьому полі, має дівча, що грає на цимбалах — Калинку Сеньків.

Калинка Сеньків

Цимбали, як багатострунний народний інструмент, переїхали на цей континент разом з нашими піонерами і „покутували" на фармах, на вессіллях, ювілеях, празниках. На сцену, та ще й у столичному Вінніпеґу, ніхто їх не виводив. З новою, потаборовою іміграцією, зросло сильне зацікавлення своїми звичаями, піснями, інструментами. Дофинському фестивалеві завдячуємо повернення цимбал на сцену. На цих фестивалях з'явилися вже цілі капелі цимбалістів, мистці-солісти з них батьки з синами, іноді й дочками.

Калинка Сеньків-третє покоління мистців цимбал. Дід піонер приїхав з цим інструментом, син перебрав від батьків це мистецтво і почав вчити свою дочку-одиначку. В Рідній Школі вінніпеґської Читальні Просвіти були перші її виступи, потім на шкільних святах, роковинах Читальні, міжшкільних імпрезах. Українська краса Калинки й звуки українського інструменту однаково чарували слухачів. Батько й мати допомагали, як могли, щоб дочка йшла вверх, батько часто виступав разом з Калиною, яку почали згодом все частіше запрошувати до участи в різних імпрезах, — з Рідної Школи Калинка з цимбалами пішла на сцени наших співгромадян, скрізь збираючи оплески та ґратуляції.

Калинка Сеньків — це сьогодні капітал української громади Вінніпеґу. Вона така, як була тому чотири, шість, вісім літ. Усміхнене дівча, школярка Рідної Школи і Віндсор-Парк Коліджієту. За нею уже виступи на імпрезах бизнесменів і Лицарів Колюмба, під час з'їзду консервативної партії у Стейнбеку, виступи на великих, багатотисячних фестивалях у Дофині і Веґревіллі. Останній виступ — на Академії 140-ліття смерти Маркіяна Шашкевича, на фільмі з якого побачити її, нашу золоту 14-літню мисткиню цимбал, Калинку Сеньків. Напевно, полюбите її так, як любимо ми її всі у Вінніпеґу і побажаєте так, як ми бажаємо: щасти їй, Боже, в леті вгору!

(ак)

СЕНАТОР ПОЛ ЦОНҐАС, 42-річний демократ з Массачусетс, пояснив під час інтерв'ю з репортерами бостонських газет, що хвороба рака, про яку він недавно довідався від своїх лікарів, змусила його не приймати більше участи в політичному житті і покинути працю в Сенаті. Його каденція вигасає в листопаді ц.р. і сенатор Цонґас не старатиметься більше про перевибір на це становище. Він вже розпочав був передвиборчу кампанію, але припинив її коли довідався про хворобу. На місце сен. Цонґаса кандидуватиме від Демократичної партії конгресмен Едвард Маркі.

Археолог Волині помер — його твір житиме

Саме коли у Вінніпеґському Інституті Дослідів Волині йшла остання підготова до випуску велетенської вартости історично-географічного й економічного словника Старої Волині й Волинського Полісся, коли друкарня закінчувала друк першого 700-сторінкового тому цього наукового твору, який матиме коло 1,500- 1,600 сторінок у цілому, а всі ми були раді, що скоро пішлемо авторові цю енциклопедичну книжку — з далекого Кракова окружною дорогою прийшла найприкріша вістка. Писала дружина професора Олександра Цинкаловського, що у вівторок, 19-го квітня 1983 року, автор помер у Кракові та що його перевезено і похоронено на православному цвинтарі „Воля" у Варшаві, кватира 60, шереґ I, гріб ч. 7. Ще писала п-і Реґіна, що Покійний останнім часом був вельмищасливий, коли В-во „Волинь" повідомило його про хід робіт над виданням його найбільшого твору, що рати гонорару, які йому висилалися, допомогли їм обоїм, та що їй, дружині професора, прикро, що він не побачить уже свого Словника, над яким працював більше половини свого життя і так хотів його побачити...

БЕЗСМЕРТНИЙ ТВІР ВЕЛИКОГО АРХЕОЛОГА

Проф. Олександер Цинкаловський відійшов у вічність, збіднивши нашу науку на ще одного великого вченого та залишивши по собі твір, що буде гордо нести його ім'я в українській культурі. Його твір, дослівно „Стара Волинь і Волинське Полісся — історично-географічний і економічний словник від найдавніших часів до 1914 року" напівготовий. Перший том цього справжнього літопису минулого Волині і Полісся пішов уже до переплету і в кінці 1984 року буде вже на полицях високих шкіл, публічних бібліотек та в хатах тих, які цінять і дорожать своєю волинсько-поліською землею. У творі, енциклопедичною черґою, буде не тільки понад 10,000 назв міських та сільських поселень, але й річок, лісів, гір, боліт, долин, урочищ, окремих храмів і будов, що пов'язані з минулим Волині й Полісся, з усією їх історичною давниною та документацією. Як сам проф. О. Цинкаловський зазначив в інтерв'ю з варшавським українським місячником „Наша культура" (ч. 9 з 1969 р.), він переглянув для цієї праці все, що досі появилося і для словника могло мати місце, час та подію, у тому й рідкісні 17 томів „Гісторично-ґеоґрафічнего Словніка Крулєвства Польскєго і зєм осцєнних", „Архив Юго-Западной Росии", „Волинскія Епархиальныя Ведомости" та цілий ряд подібних джерельних матеріялів. Як показує приблизний список попередніх творів нашого професора, поміщений у книзі-альбомі „Старовинні пам'ятки Волині" (Наклад Т-ва „Волинь" в Торонто, 1975), що їх зібрав М. Бойко, велетенська частина цього реєстру 105-ох наукових праць проф. О. Цинкаловського заторкала саме те з Волині та Полісся, що буде у першому і другому томах „Словника" та що Покійний почав публікувати саме півстоліття тому, бо в 1932 році у львівському місячнику „Життя і Знання" та інших, пізніших датою часописах і журналах того часу.

Проте, це не вичерпує всього, що збирав, готуючись до „Словника", Покійний. Усе призбиране ним в безчисленних мандрах по Волині й Поліссі, знайдене в десятках археологічних розкопів, стирти записок і велетенська бібліотека — все це пропало йому під час Варшавського повстання 1944 року, коли сам він з дружиною ледве вирвався живим з палаючої кам'яниці. Коли „Наша Культура" робила з ним інтерв'ю, проф. О. Цинкаловський сказав, що яку третину своїх праць його пам'ять не зможе вже відтворити...

ТВЕРДИЙ ЖИТТЄВИЙ ШЛЯХ СИНА ВОЛИНІ

Цей останній удар долі, не перший такий для вчених України (історик М. Грушевський, баталіст П. Андрусів й інші), не зламав нашого ученого й дослідника історії Волині-Полісся. Вся його життєва мандрівка була важка, бо народившись 1898 року у Володимирі Волинськім у родині службовця, що з батьками цікавилася старовиною України і Волині зокрема, він хлопцем переїхав з рідними до Ковеля і там на гімназійній лавці заскочила його війна 1914 року і насильна евакуація до Казані, звідти до Тамбова, де пережив революцію 1917 року, далі до Москви і в хаосі революції знову на Волинь та до Варшави. Там його студента університету, зі спеціялізацією в археології, не раз назначували проводити розкопи в різних місцях Волині й Полісся. Це теж згодом закріпило за нашим ученим славу високої якости дослідника-археолога та дало йому змогу працювати керівником та викладачем тієї наукової ділянки в музеях і у високих школах Кракова і Варшави, хоч проф. О. Цинкаловський ніколи не скривав свого українського патріотизму, ввесь час писав до українських журналів і газет та із справжнім волинським завзяттям громадив записи й матеріяли до своєї мрії — словника його любленої Волині й Полісся. Як він сам згадує, він віддав цій ідеї лише між двома великими війнами 15 років повновартісної, насиченої досвідом і знанням праці.

Жаль з приводу смерти проф. Олександра Цинкаловського, — повна оцінка якого буде колись зроблена молодими нашими вченими-археологами, — рівноважить у якійсь мірі певність, що оця найважливіша праця його життя буде закріплена у гідному його постаті і значенню виданні. Т-во „Волинь" та Інститут Дослідів Волині не пошкодували заходів і коштів, щоб цю важливу для науки України працю подати на книгарські та бібліотечні полиці. Ясно, що наклад „Словника" з огляду на інфляційне подорожіння друку й паперу, не буде великий і це повинні мати на увазі ті, що хотіли б придбати це унікальне видання.

Волиняни черговий раз випередили патріотів інших областей України цим своїм вартісним вкладом у культуру рідної землі.

А. Курдидик

Голова СКР ІСНО відвідав Арґентину

Відвідуючи українські поселення у Південній Америці, голова Світової Координаційної Ради ІСНО Павло Дорожинський закінчив свою кількатижневу поїздку відвідинами Арґентини, де взяв участь у святкуваннях 50-ліття Українського Товариства Відродження.

Засноване в 1933 році Т-во Відродження діяло спочатку під назвою Українська Стрілецька Громада, відтак у сполуці з Товариством „Сокіл" прийняло назву Організації Державного Відродження України (ОДВУ), що було на початку 1938 року довершене членом ПУН сот. Сеником-Грибівським, спеціяльно уповноваженим полк. Євгеном Коновальцем. Як відомо ОДВ в ЗСА заснував в 1929 році під час свого перебування в Америці голова ПУН полк. Є. Коновалець.

Безпосередньо перед вибухом Другої світової війни ОДВУ в Арґентині змінило назву на Товариство Відродження. Сьогодні ця заслужена громадська організація має кілька філій, а в її системі діють Українська Жіноча Організація та Організація Української Молоді. В рамках системи Товариства діє єдина в Арґентині Українська Кооператива (Кредитівка) під назвою Відродження зі своїми філіями в Чако й Міссіонесі. Товариство має свою власну оселю „Калина", розташовану на передмісті Буенос Айресу. Друкованим офіціозом Т-ва Відродження є „Наш Клич", що його зараз редаґує редакційна колеґія, а перед тим довгі роки редаґував св. п. Євген Онацький.

З приїздом голови СКР ІСНО П. Дорожинського та його дружини Віри до Буенос Айресу, куди вони прибули після довшої поїздки в місяці жовтні 1983 року по українських колоніях Бразилії, на летовищі вітала їх численна делеґація, яка складалася з представників головних управ Т-ва Відродження, Жіночої Організації, Організації Молоді, Кредитівки Відродження та Управи оселі „Калина", а між ними були: Володимир і Ольга Котульські, Олександер Хам, Богдан і Марія Ковалі, Дмитро й Ольга Грабарі, Роман і Галя Зінки, Іван Ребей, Василь і Наталія Карпюки та з китицею квітів діти Нестор і Адріяна Ковалі.

Під час перебування в Арґентині Павло Дорожинський був прийнятий на авдієнції у Єпископа Андрія Сапеляка, Екзарха Української Католицької Церкви в Арґентині. Разом із головою Головної Управи Т-ва Відродження інж. Олександром Хамом, заступником голови ІСНО на Південну Америку Богданом Ковалем та Вірою Дорожинською (заступницею голови МУН — ЗСА) голова СКР ІСНО мав довшу розмову з Владикою Андреєм на теми загальноцерковні, громадські, а зокрема про українські поселення в Арґентині.

Рівночасно він склав візиту адміністраторові УАПЦ в Арґентині о. Степанові Сергійчукові, а в катедрі УКЦ Св. Покрови в Буенос Айресі — генеральному вікарієві о. Григорієві Гарасимовичеві.

Українська Центральна Репрезентація Арґентини вітала голову СКР ІСНО окремою зустріччю, на якій, крім П. Дорожинського, промовляли голова УЦР Мирослав Самоверський, голова Т-ва „Просвіта" Василь Косюк, голова Головної Ради УЦР Дмитро Грабар, голова Т-ва Відродження Олександер Хам, А. Шафовал й інші.

Крайова Пластова Старшина в Арґентині відбула з нагоди приїзду Павла Дорожинского Пластовий Апель, на якому в присутності пластової молоді, виховників і КПСтаршини та Пластприяту вітав його та дружину голова КПС пл. сен. Віктор Аґрес. До зібраних на Апелі промовляв пл. сен. П. Дорожинський.

Запрошуючи гостя з Америки до свого власного будинку, Дирекція Кредитівки Відродження в Буенос Айресі, яку очолює Мирослав Паславський, влаштувала у своїх приміщеннях зустріч-прийняття, в якому взяли участь всі працівники Кредитівки, включно з попереднім головою Богданом Литвиновичем. Із-за здоровельних причин на зустріч не міг, на жаль, прибути сеньйор української кооперації та довголітній голова Кредитівки Богдан Яхно.

Із більшою групою П. Дорожинський з дружиною відвідав оселю „Калина", а також мав можливість оглянути приміщення школи українознавства та відбути розмови з директором школи д-ром Михайлом Василиком та його учительським складом.

З приїздом голови СКР ІСНО до Арґентини були також пов'язані різні наради та конференції з організаціями приналежними до системи ІСНО, в тому числі з головною Управою Т-ва Відродження, з Управою Жіночої Організації та Організації Молоді.

Кульмінаційною точкою перебування голови СКР ІСНО в Арґентині була його участь у відзначуванні 50-ліття Товариства Відродження, що відбулося у суботу, 15-го жовтня, у великій залі будинку Відродження величавим бенкетом. У бенкеті взяли участь представники Українських Церков, численні делеґати українських національних товариств та репрезентанти крайової громадської надбудови — Української Центральної Репрезентації Арґентини. Під час бенкету головну промову на тему „Українська спільнота напередодні нових завдань" виголосив Павло Дорожинський, якого присутнім представив голова Головної Управи Т-ва Відродження Олександер Хам. Бенкетом, який закінчено мистецькою частиною та на якому виголошено й прочитано ряд привітів, проводив секретар Т-ва Відродження Богдан Коваль.

Побут Павла Дорожинського та його дружини в Арґентині закінчено спільною вечерею, в якій взяли участь представники головних управ всіх братніх організацій цієї країни, що є складовими частинами ІСНО.

ПС ІСНО

Ювілей ОДВУ у Міннеаполісі

Ювілеї роковин Організації Державного Відродження України перевелися. Члени старшої еміґрації, що створили ОДВУ, по законам природи відійшли. Прийшли нові і перейняли здесятковану війною і воєнними клопотами організацію. Тому я був мило заскочений, коли голова 32-го Відділу ОДВУ Василь Станиславів запросив мене телефоном приїхати на 50-ліття Відділу. І як не їхати, якщо основник першого Відділу ОДВУ, дістав число 2; число 1 Чикаго відступило полковникові Євгенові Коновальцеві, що зорганізував цей Відділ в Асторії, Н.Й.

На шляху Чикаго - Вінніпеґ, яким їздили націоналістичні діячі визвольної, як каже Ярослав Гайвас „епохи", все в утоптаній стежці лежав Міннеаполіс і Сейнт Пол — міста-близнюки, що народилися над найбільшою рікою у світі — Міссісіпі. У Міннеаполісі постала перша українська православна церква — парохія, яку заложив о. Тавт, що покинув католицизм, бо мав клопоти з римо-католицьким єпископом. Там жив довгі роки д-р Олександер Грановський, професор університету Міннесоти, відомий ентомолог і фітопатолог — голова ЦУ. Сьогодні православна церква має кілька парохій, з яких найчисленніша і найстарша св. Михайла, де недавно померлий о. Антохій був парохом 13 років. У товаристві голови Відділу Василя Станиславова я був на Богослуженні. Парохом там є о. Степан Репа, молодий двомовний священик з Чикаго.

В залі парохії по Службі Божій відбувався Різдвяний ярмарок. Майже напроти церкви св. Михайла лежать забудовання католицької парохії св. Константина. Нова церква і парохіяльні будинки та широка, простора площа обведені муром і залізним плотом, свідчать, що там живе добрий господар і організатор парох о. д-р Кнат, знаний мені ще з Дітройту і Чикаго. Якби він залишився в Чикаго, ми мали б тут сьогодні дім для старших. Покійний Петро Пуцило і я разом з о. Кнапом їздили шукати такого об'єкту в районі і мали кілька об'єктів на увазі, з якими можна було добитись торгу. Він відійшов.

А тепер щодо ювілею Ювілята. Добре підготована імпреза, зголошення друком на Ювілейний бенкет. Запрошення зробили своє. Як на малу громаду, було багато — 74 учасники імпрези в River Palace над рікою Міссісіпі, що заплатили 9 долярів вступу, що є багато. Люксусовий ресторан дав теж люксусову вечерю, різного роду м'ясива, риби, що смажилася на столах перед гістьми.

Реферат голови Відділу Василя Станиславова „non plus ultra" добре опрацьований, змістовий і належно переданий. Відносно мого слова, я передав присутнім початки організації, як підпілля Організації Українських Націоналістів, ролю кур'єрів ОУН, з яких першими були Євген Ляхович і Степан Куропась. Тому моя доповідь була навесело, бо звичайна доповідь була б лише повторенням опису подій і праці кожного відділу, подібно до 32-го, яку так точно передав його голова. Всіх відділів було 78 в часі найбільшого розвою.

Господарем вечора був Євген Писарський, що жив колись у Парижі і співпрацював в організації та газеті „Український Голос". Привіти надійшли від Центральної Управи та 15-го Відділу Українського Золотого Хреста. Антон Семенюк вітав Ювілята від Ради Прихильників Української Народної Республіки. Ювілейні святкування відбулися у неділю, 13-го листопада 1983 року. На імпрезі я стрінув секретарів двох відділів УНСоюзу, Каркоця і Денисюка, як теж дружину покійного проф. Пундика, активістку ОУН.

Степан Куропась

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

МИХАЙЛО ВАСЬКІВ, член УНС Відд. 88-го Т-ва „Союзівка" в Керґонксоні, Н.Й., помер 3-го грудня 1983 року на 86-му році життя. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку дружину Олімпію, доньку Лесю Куропась з чоловіком Мироном і внуками Михайлом і Стефаном, сина Мирона з внучкою Катею. Похорон відбувся 5-го грудня 1983 року на цвинтарі Пайн Буш в Керґонксоні, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Стефа Гаврилюк, секр.

ІВАН ПАНІСЯК, член УНС Відд. 399-го Т-ва „Леви" в Чикаґо, Ілл., помер 12-го грудня 1983 року на 84-му році життя. Нар. 15-го березня 1899 року в Канаді. Став членом УНС у січні 1954 року. Залишив у смутку дружину Михайлину, двох внуків — Михайла і Нолен, правнука Шейну. Похорон відбувся 15-го грудня 1983 року на цвинтарі Елмвуд у Ривер Ґров, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!
Роман Б. Припхан, секр.

ІВАН ПАНІСЯК, член УНС Відд. 114-го ім. св. Володимира в Чикаґо, Ілл., помер 12-го грудня 1983 року на 84-му році життя. Нар. 1899 року в Канаді. Членом УНС став 1950 року. Залишив у смутку дружину Лєну, внуків Нолана і Михайла та правнучку Шіну. Похорон відбувся 15-го грудня 1983 року на цвинтарі Елмвуд в Ривер Ґров, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!
О. Бережан, секр.

МАРІЯН КУРОЧКА, член УНС Відд. 5-го ім. св. Миколая в Асторії, Н.Й., помер 15-го грудня 1983 року на 85-му році життя. Нар. 1899 року в Слобідці Струсівській, Теребовельського повіту, Західня Україна. Став членом УНС у 1947 році. Залишив у смутку дочку Лідію Стачюк з чоловіком і внучку Ольгу Стасюк з чоловіком. Похорон відбувся 19-го грудня 1983 року на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Управа.

МИКОЛА ДОРОШ, член УНС Відд. 20-го Т-ва „Згода" в Гемтремку, Миш., помер 17-го грудня 1983 року на 61-му році життя. Нар. 1921 року в Озерянці, Західня Україна. Став членом УНС 1969 року. Залишив у смутку дружину Анну, дочку Марію, синів Бориса і Михася, рідню в Америці та Україні. Похорон відбувся 21-го грудня 1983 року на цвинтарі Мавнт Олівет в Дітройті, Миш.

Вічна Йому Пам'ять!
Р. Куропась, секр.

СТЕПАН ГУТНИК, член УНС Відд. 2-го в Мавнт Кармел, Па., помер 21-го грудня 1983 року. Нар. 16-го травня 1913 року в Мт. Кармел, Па. Залишив у смутку братів Михайла і Андрія, сестер Марту Бирнс, Мей Гайц і Гелен Молеск. Похорон відбувся 23-го грудня 1983 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Мавнт Кармел, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
М. Писарчик, секр.